

člana vsek dretick in
v poštnici vred ali
v Mariboru s pošiljanjem
za člom za celo leto 12 din.,
za leto 7 din., četrt leta
6 din. Izven Jugoslavije
13 din. Naročna se pošilje
v upravnost "Slovenskega
Gospodarja" v Maribor,
Koroška cesta št. 5.
Leta se dospošča do od-
ovedi. Naročna se pla-
čuje v naprej.
Telefon interurban št. 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Posamezna številka stane 2 kroni ali 50 para. Poština v delarvi SRS preizbrana.

Uredništvo: Koroska cesta
št. 5, Rokopisi se ne ve-
čijo. Upravnivo sprejema
naročno, inserira in
reklamacije. Cene in
tome po dogovoru. Za vse
kraje oglaše priznani
popusti. Nezoperne reklame
cije so poštne proste.
Čekovni račun poštnega
urada Ljubljana št. 10.668.
Telefon interurban št. 113.

8. štev.

Maribor, dne 23. februarja 1922.

56. letnik.

Zakaj odklanja naša stranka razredno borbo?

Naš izkušen voditelj dr. Ant. Korošec je preteklo leto na nekem velikem zborovanju izjavil: "Mi odklanjam razredno borbo, ker ne poznamo nobenih razredov razven dveh: razred zatiranih, zapostavljenih tlačanc na eni strani in razred vseoblasnih pripadnikov velekapitalizma na drugi strani."

Voditeljeve besede so bile plod umnega razmotrivanja in tvorilo del našega programa. Ker pa kmetskemu čitatelju pojem in pomen razredne borbe ni popolnoma znani, hočemo ta predmet vsestransko prerešeti. Prej ali slej bodo nameč razpisane volitve v narodno skupščino in slovensko ljudstvo bo zopet odločevalo o svoji usodi. Velekapitalistične ali batinaške politične stranke, kakor jim pravijo hrvaški seljaki, bodo v volilnem meseču izigravale svoje poslednje karte. Godili se bodo čudeži: podkupljene agitatorje, nove časopise z vabljivimi oblikami in ogromne množine vsljivih letakov, vse to bodo vrgli v svojem obupu med naše dobro ljudstvo; takrat bo moral odločiti hladen razum slovenskega kmeta, delavca in obrtnika.

V volilno borbo bosta posegli dve skupini, ki hodita sicer po ločenih potih, toda njuni cilj je klub temu skupen: obe skupini — velekapitalistične stranke v narodnih barvah in tako zvane razredno-borbene stranke (socijalisti, zemljedelci, samostojni itd.) — sta glede načrta o pobijanju ljudske stranke in njenega razvoja brezpojno enodušni in bodoče volitve bodo prinesle v Slovenijo nekak rahoč vezan "protiklerikalni blok" (skupino). Mi, kar nas je zbranih pod neomadeževano zastavo krščanske demokracije, se jih ne bojimo. To velja osobito za velekapitalistične stranke (radikale, demokrate). Ljudstvo jih je docela spoznalo in zato jih ne bo nasedlo. Nekoliko nevarnejše so pa razredne stranke, ki bodo z njim lastnimi izkušnjami vabilne posamezne stanove v svoja okrilja. Socijalisti bodo, kakor vedno, lazili za tvorniškim delavstvom — okoli rušarjev, pa tudi poljskega delavca bodo znali hipoma prepričati o potrebi razredne borbe. Srbski zemljedelci, dediči falitnih koritarjev iz tabora naše Samostojne, se bodo pehalni izključno za kmetsom. Dokazovali bodo na shodih in v svoji "Naši vasi", da so "klerikalci" sovražniki kmetskega gibanja. In naš slovenski kmetski bodo stal pred uganko: Komu naj verujem? Lani so me opeharili samostojni vodi-

telji, ki so obetali toliko lepega: konec gospodarstva nad ubogim kmetom in odpravo davkov, militarizma itd., sedaj mi pa že zopet zvenijo slična gesla po ušesih —

Kaj hočajo razredne stranke? Vladičati hočajo! to je odgovor. Njih blesčejo in omamljive firme, kakor: Zemljedelčka stranka (kmetska stranka), Kmetsko-delavska zveza itd., so limanice, ki jim služijo v dosegu določenih ciljev. Njih volilni agitatorji bodo poveličevali kmeta, povzdigovali njegove zasluge, ocenjevali njegovo trpljenje, in marsikateremu zasleplencu ali pa kratkovidnežu se bo sreča topilo vroče radosti, ko bo z novo slastjo pritrjeval besedem plačanih, brezvestnih apostolov krvih političnih naukov!

Zakaj odklanjam razredno borbo? Opazovali smo žaloigro velike Rusije, ruske razmere so nekaj posebnega in se razlikujejo od razmer v ostalih državah Srednje Evrope. Toda videli smo nekaj, kar naj si zapomnijo besni zagovorniki razredno-borbennih novih strank; to je brezuspešna borba ruskega kmeta in delavca proti želesnim zakonom svetovnega gospodarstva in prirodnemu zakonu, ki se imenuje: ljubezen, soglasje med vsemi stanovali. Ljudska stranka ne dela nobenih razlik med pripristom poljskim delavcem in vsečiliškim profesorjem — ona ne priznava obrtniku večjih prednosti nego kmetu. Zato se ljudska stranka ne bori samo za en razred — recimo samo za kmeta, marveč za poljčeno, gospodarsko in socijalno ravnoopravnost vseh stanov.

Nashi nasprotniki uporabljajo često kratek zbadljivo pripombo, češ, ljudska stranka farba svoje somišljenike z lepimi gesli o slogi med posameznimi stanovali. Socijalnatrioti nam predlagajo, da ni mogoče, obenem zato pa ni nasprotujočih si interesov kmeta, obrtnika, delavca, malega uradnika itd. V tem trditvi, v tem grmu nas protin obdolžitev leži velikanski zanje! Oblastniki bivše Avstro-Ogrske so zdravili narodnostna vprašanja po kraftem receptu "Divide et impera!" (Deli in vladai!) Cim večja je bila nesloga med narodi, tem večje je bilo — skrivnostno veselje vladajočih dunajskih oblastnikov. Ce hočemo napraviti belgrajskim porodičarjem (porodica — rodbina, familija; tako nazivamo par belgrajskih rodbin, ki so že od nekdaj uživale velike predpravice in katerih predstavitelj je danes izkorisčajo na ugodnih mestih svoje ljudstvo) posebno veselje, dobro, pa se razdelimo še i mi! Hrvati so že uvideli, da se kmetski v popolni osamljenosti, brez drugih stanov, ne more uspešno boriti proti sedanemu režimu. Stopili so na cesto

sporazuma med stanovi in danes stoje hrvatski seljak poleg obrtnika, intelektualista in delavca na eni obrambni črti. Ta fronta je Hrvatski blok, v katerem so združene vse razredne politične stranke.

Mi Slovenci ne rabimo nikakega bloka. Kar je Hrvatski blok za brate onstran Štote, to je ljudska stranka za našo milo Slovenijo. Ona združuje v svojih vrstah vso pošteno in dobro mislečo javnost, ki stremi za izboljšanjem današnjih žalostnih razmer. Ljudska stranka odklanja razredno — borbo, ker neče prenašati razkrojevalnega upleta trajnih nasrotstev med posameznimi stanovali slovenskega ljudstva. V slogi, ljubezni in sporazumu med slovenskim kmetsom, obrtnikom in delavcem ter malim človekom je zajem cena boljša bodočnost naše domovine Slovenije. Ljudska stranka je že v svojih prvih početkih sejala seme miru in sprave, zato bo z vso odločnostjo nastopala proti razdiralnim nakanam razrednih strank. M. G.

Samostojni proti znižanju ministrskih plač.

Beograd, 15. februarja.

Ministri sedanje beograjske vlade so si leta 1921 sami sklenili takele plače:

Ministrski predsednik stalne letne plače 48.000 K, draginjske doklade 520.000 K, izredne doklade 240.000 K; lejno skupno torej 808.000 K.

Ostali ministri vsak posebej letno stalne plače 48.000 K, poslanske plače 172.000 K, doklade 423.400 K; letno torej skupno 643.400 K.

Vsi ministri skupaj dobijo na leto iz državne kase 11.745.800 K.

Poleg tega še imajo vsi ministri na razpolago brezplačno luksuzno osebni avtomobil, Šoferja, vožnjo v samskem vozlu po želesnicu in še druge "postranske" dohodek, kakor n. pr. Pucljevi konji in voli.

Povprečno ima toraj ministrski predsednik na mesec plače točno 67 tisoč 333 K, vse ostali ministri pa vsak po 53.620 K mesečno. To so ogromne svote!

Pomislimo: V beograjski vladi se di 18 ministrov, 17 jih dobiva plače letno po 643.400 K, predsednik pa 808.000 K. Citatelji, izračunate sami, kako ogromne so svote, ki jih državna kasa izdaje letno že samo za ministre! Kje šo pa se visoki uradniki v ministrstvih in raznih oddeljenjih!

To je brezmejna razslpnost.

Gospodje ministri in "šefovi" se kar kopljajo v stotisočakih, uboga

kmetska, uradniška in delavska raja pa strada in trpi grozno pomanjkanje . . .

V finančnem odboru narodne skupščine so poslanci opozicije, med njimi poslanec Slovenske ljudske stranke gg. Klekl in Pušenjak predlagala, naj se plača ministrom znatno zniža. Naša stranka stoji na stališču, da dokler ljudstvo trpi draginjo in pomanjkanje v enih dokler se našega davkoplačenja valča trpiči z neosnovanimi bremenimi da tako dolgo ministri nimajo pravice jemati tako ogromne plače iz državne kase. Med ministri je več kot polovica milijonarjev. Ali ni to vnebovpijoče, da se takti ljudje tako molzejo državo?

In kaj se je zgodilo v finančnem odboru z predlogom opozicije? Predpadel je z osmimi proti desetim glasom. Samostojen, ki je član finančnega odbora, je glasoval za visoke ministrske plače!

Samostojna kmetska stranka je glasovala v finančnem odboru še za eno

drugo potratnost.

namreč za takozvanim dispozicijskim fond finančnega ministra. Za leto 1922 si je demokrat dr. Kumanudi zapisal v svoj proračun ogromno svoto 458 milijonov dinarjev, to je 1824 milijonov K. Finminister lahko s to svoto prosto razpolaga, treba mu je samo pripridila ministrskega sveta. Tako je najti v računih za leto 1920 in 1921, odkar vladala sedanja demokratsko-samostojna vlada, svote, kakor 8 milijonov dinarjev za "razne izdatke." Označeno ni prav nič natančneje. In za tako potratnost glasuje o samostojni poslanici brez izjeme. Kdor tega ne verjame, si naj pride v Beograd ogledat zapisni ke o sejih finančnega odbora.

Vprašali boste, cenjeni čitatelji — "Slov. Gospodarja": "Da, v kake svrhe pa uporabljajo ministri te ogromne svote?" O tem molčajo ministri, molčajo zapisniki. Mislite si sami, kam gredo milijoni, ki jih davčne oblasti in davkarje in carinarnice izmogzajo iz ubogega davkoplačevalca.

Ministrske plače in tlli dispozicijski sklad — to vse je ležalo samostojnim poslancem bolj pri srcu, nego v bogu trpeče ljudstvo. Dovolj je tega!

Vse za one, ki imajo že dovolj:

1. Oškodovani bodo malii.

V predzadnjem "Gospodarju" smo občudanili, kako je potučkal samostojni Mermolja s pomočjo radikalov in demokratov Pucljevo zadevo z nemški-

med tehle ljudi tukaj. Ce se mi kaj hudega zgodi, hvaležen sem vam ato poveste zdravniku, kako sem srejet svojo usodo!"

Mislil bom na to! je odgovoril z tako čudnim naglasom, da nisem vedel ali se norčuje iz mene, ali pa mu uga moja srčnost.

"In jaz še eno pristavim!" vzklikne star, temnogozoreni mornar Morgan — tisti, ki sem ga viden v Silverjevi krčmi v Bristolu — "on je spoznal "Crnega psa"!"

"In jaz še tudi eno!" je dejal naš nekdanji kuhan. "Pri moji leseni bregli tule, — on je ukral Billu zemljavid! Gladko in kratko — on nas je vse uničil!"

"In zato mora iti!" se je zadrl sedaj Morgan pograbil nož in skočil pokoncu.

"Proč tu!" je zakričal Silver. "Kdo si ti, Tom Morgan, in kdo je tuka kapitan? Naučil te bom! Pridi mi na pot, pa pojdeš, kamor je šel — že mnogoteri, ki se je držal, mi pogledati med oči!"

Morgan je obstal. Njegovi tovariši pa so preteče godrnjali:

"Prav je dejal Tom!" je eden rekel.

Zaklad na otoku.

da angleškega prevadel Paulus.

(Dalje.)

"Pri moji bregli, lepšega predloga nobeden živ mornar ne more statiti!"

"Torej moram odgovoriti?" sem vprašal s resočim se glasom. Iz Silverjevih zadržljivih besed sem jasno razumeval, da visi smrť nad mijo gravo.

"Lihe vas ne triganja! Premislite si! Veste, čas tako prijetno mine v vaši družbi!"

"Dobro!", sem pogumno dejal. "Ce moram izbrati, imam tudi pravico, da zvem kako stvari stoe, zakaj in kako ste prišli semkaj v kočo in kje so mci tovariši."

"Kako stvari stoe!" je zagodnjal eden upornikov. "Srečen, ki bi to vedel!"

"Drži jezik za zobmi, če te nihče ne voraš!" se je zadrl Silver. In prijazno se je spot obrnil k meni:

"Včeraj zjutraj je prišel k nam g. doktor Liveseu z belo zastavo. Dejal je: "Kapitan Silver, — izgubljeni ste! Ladje ni več!" — Nisem verjel! Pogledali smo in res, groma, "Hispanio-

la" je izginila — —! Nikdar v življenju še nisem viden koga, ki bi bil tako neumno zidal, kakor smo zidal mi tisikrat — ! "Dobro", je dejal zdravnik. "Pogodimo se!" — In pogodili smo se in tu smo sedaj in zaloge in drve, ki ste jih tako skrbno nabrali, vse je naše! Kam je odšla vaša družba, tega pa ne vem!"

Mirno je vlekel iz pipe.

"Pa ne mislite", je nadaljeval, "da ste tudi vi vključeni v pogodbo: Zadnje, kar sva se menila, je bilo tole: Koliko vas bo odslo? sem ga vprašal.

"Stirje", je odgovoril. "In eden izmed nas je ranjen. Tisti fant pa ne vem, kje je. Vrag ga naj vzame! Siti smo ga!" — To so bile njegove zadnje besede!

"In to je bilo vse?"

"In to je bilo vse, moj sin!"

"In sedaj se moram odločiti?"

"In sedaj se morate odločiti, prav gotovo da!"

"Dobro! — Nisem tako neumen, da bi ne vedel, kaj mi je storiti. Naj pride najhujše nad mene, malo me brigaj. Dovolj smrti sem viden te dni!" — Pa par besed vam moram še poprej povediti! — sem pridjal in bolj in bolj se sem razburial. "Prvič tole: V slabik ko-

ži ste! Ladje ste izgubili, zaklad ste izgubili, moštvo ste izgubili! Vse se vam je ponesrečilo! In če hočeš vedeti, kdo je to storil, vedit — to sem — storil jaz! Jaz sem tičal v jabolčnem sodu tisto zadnjo noč na krovu in sem čul vaše besede, John, in Dickove, — in Handsove, ki leži sedaj na — dnu morja! In vse sem povedal svojim ljudem, še preden je minila ura. In jaz sem odrezal sidro, jaz sem ubil stražnika, ki ste ju postavili na ladjo, in jaz sem jo spravil na varno mesto — kjer je ne morete načiti, nobeden med vas ne! Jaz sem vse to naredil in ne bojim se vas! Ubijte me, če me hočete, ali pa mi prizanesite. — Se eno bom povedal in nič več. Ce mi prizanesete — naj bo pozabljen, kar se je zgodilo! In če boste kedaj na zatožni klopi zaradi uporništva, rešil vas bom, če mi bo le mogoče! — Na vas je da se odločite, da izberete! Ubijte me in storite še eno hudobijo, ali pa me pustite živega, da vas rešim vešal!" —

Nehal sem, ker mi je zmanjka sape — in nobeden se ni genil, vse so molčali in ziali v mene kakor teleteta. In se so molčali, ko sem nadaljeval:

"Nehal sem, ker mi je zmanjka sape — in nobeden se ni gen

mi voli. Pri nemški živini je zaslužila Samostojna in Pucljevi prijatelji država pa nič. Pregled Pucljeve prodaje nemške živine po nepristranski komisiji pa so potlačili ter spravili z dnevnega reda, vladni koritarji, ki se bojijo vpogleda v svoje mešetarje. Komaj so začasno potisnjeni iz parlamentarne razprave nemški voli, pa že vidimo „kmetoljuba“ ministra Puclja in samostojne poslance na delu, da oškodujejo male posestnike iz ptujskega okraja.

„Straža“ je objavila iz Beograda vest: Kako hoče ptujski milijonar Cuček s pomočjo samostojnih žepnih pravdarjev prizadjeti občuten udarec slovenskim kmetom iz ptujske okolice.

Več manjših kmetov iz hajdinske fare in od St. Janža na Drav. polju je kupilo od graščine Ebensfeld pri Hajdini po prevratu več gozdnih parcel. Kmetje so kupljeno že davno plačali s kupnimi stroški vred. Graščino Ebensfeld pri Hajdini pa je sedaj kupil ptujski milijonar Cuček, ki ima že itak vsega več kot čez glavo dovolj. Ne, gospodu milijonarju ne zadostujejo že nakopičeni milijoni, ampak hoče ubogim kmetom že od graščine kupljene parcele zopet odgriziti in jih pobasati v svoj nenasitni žep. Da doseže g. Cuček ta svoj grdrokruti namen, se je obrnil na ministra Puclja in njegove tovariše.

Cuček se je mudil zadnje dni v Beogradu in lazil spremjan od samostojnih poslancev od ministra do ministra, da bi izposloval na ta način zopetno priklopitev k graščini že pred dvema letoma od kmetov kupljenih gozdnih parcel. Ni dvoma, da mu ta želja pri sedanji vladni uspel, ker samostojni bodo s pomočjo ministra Puclja storili vse, da si naklonijo milijonarju in oškodujejo ubogega kmeta.

Pomilovanja vredni kmetje iz Hajdina in od St. Janža bodo kmalu čutili na lastnem žepu, kaka je samostojna pravda za nenasitni dobrobit milijonarja, a na občutno škodo malega kmeta, ki nosi danes največ državnih bremen.

Nezaslišana prodaja nemške živine in krivočno oškodovanje kmetov iz ptujske okolice ste dve umazano deli poglavji iz dobe slabostojnega Pucljevega ministrovanja.

Samo, da se troši.

Ko smo svojčas priobčevali postavke iz državnega proračuna za leto 1922, smo našim čitateljem predložili, kako je ministrstvo ver proračuno verske izdatke za letošnje leto čisto neenakomerne za katoličane in pravoslavne. Pravoslavni veroizpovedi se nakazujejo v primeri s številom pravoslavnih vernikov veliko večje svote kot katoličanom, ki so le v neznatni manjšini napram pravoslavju v naši kraljevini.

Ne smemo pa tudi pozabiti, da je naša leografska vlada na račun vseh davkoplacovalcev brez razlike na njih veroizpoved plačevala pravoslavnega škofo Dositeta iz Niša, ki je združeval takozvano češko narodno cerkev s srbskim pravoslavjem. Ker je vle-

kal vladika Dositeta, ko je bil na obisku, a ga uporabljajo po največ za Ceškom, tako lepe dnevnice iz države ne blagajne, si je domisli skof iz O. hride g. Velimirovič, da bi tudi menje mu ne škodil kak od države plačani priboljšek.

Vladika Dositeta je potoval po Ceškem, Velimirovič pa hoče v Ameriko, da bi med ondotno peščico pravoslavnih vernikov uredil nekakva cerkvena vprašanja in zadeve. Za potovanje iz Ohrida v Ameriko zanteva g. Velimirovič od finančnega ministra 10 tisoč dolarjev, ali v našem denarju 3 milijone kron. Razven tega pa se mu naj za dobo njegovega bivanja v Ameriki plačuje mesečno 5 tisoč dolarjev nagradel ali naših en milijon 500.000 kron.

Kaj ne, gotovo debele svote za našo državno blagajno, ki sicer nima denarja za invalide, vdove in sirote, za popravo cest železnic in regulacijo rek. Proti takim nepotrebnim izdatkom s privoljenjem vlade, v kateri so tudi naši samostojni, bodo morali naši poslanci nastopiti z vso ostrostjo.

Kaj nas briga amerikanska pravoslavna cerkev, da bi plačevali mi, kot reveži milijonske svote za uredice versko spornih vprašanj v Ameriki. Ako bi se zgodilo kaj tacega, pa lahko rečemo, da hranijo pri nas lačne vrane – site amerikanske.

Katoliški škofo ne zahtevajo za svoja potovanja po inozemstvu niti fika od države, naj večja isti pravec tudi za pravoslavne vladike.

Ako se bo ugodilo g. Velimiroviču se bo podal v tretje še kak drug vladika bogzna kam, samo, da bo dobro živel in mnogo po strani zaslužil brez truda in dela.

Zahtevamo enakopravnost v vsakem oziru, a predvsem tudi na verskem polju.

Cenzorje opozarjam, da je ravno kar obelodanjeni zadevo z Velimirovičem prinesla „Straža“ v članku in „Slovenec“ v novici.

Za pametno in obče korištno izrabo vojaških dečavnih sil.

Naša stranka je nastopala od prevara sem odločno proti militarizmu, ki nam povzroča tolkanj stroškov. — Ker je bil njen klic po odpravi ali vsaj zdatnem zniranju vojaštva le klic vpijočega v puščavi, so začeli naši poslanci v zbornici tu potom interpelacij pobjiti izrodke militarizma, da bi olajšali ter ublažili vojaško usodo naših slovenskih fantov, ki morajo služiti po južni Srbiji in ob albanski meji.

Cilj in delo naše stranke glede militarizma stremi za tem: Kako obrniti našo vojaško silo na pot, ki bi bila koristna za državo in narod.

Kako se lahko pretvoriti militarizem v nekaj gospodarsko dvigajočega za državo, nam je podala za to najlepši dokaz ter vzgled Bulgarska. — Bulgari imajo tudi sedaj po vojni vo-

jaštvo, a ga uporabljajo po največ za popravo in zgradbo cest in železnic. — Bolgarski vojaki dajejo državo obliko in hrano, mu plačuje dnevnice, a vojak povrača državi izdatke stoteno s enim delom, ki je v korist cele države ter narodu. Radi neumornega dela za gospodarsko povzdrogo s cenim vojaškim delom uživa danes Bolgarija v Evropi isti ugled kot pred vojno.

Nemci ne smejo vzdrževati predvojnega militarizma, a imajo milijonsko armado delavstva, ki dela prostovoljno na dan po eno uro več v prid države in za gospodarsko povzdrogo Nemčije.

A kako pa pri nas? Pri nas se je glede poprave ter zgradbe cest in železnic od preobrata sem storilo malo, ali takorekoč nič. Saj nam priznava železniški minister sam, da so naše železniške proge vsled trhlih pravgov v takem stanju, da je promet skoraj pred zastojem. Kake so pa naše ceste, pa itak vidijo in je znano na sim čitateljem.

Mar ne bi tudi mi lahko dvignili promet na isto višino kot n. pr. Bolgari? Gotovo, ako bi hoteli izrabiti vojaške delovne sile v delo za gospodarsko povzdrogo države in naroda.

Svetovna vojna nas je izučila, da se tega, kar vojak rabi za slučaj vojne, lahko priuči v dveh ali štirih mesecih nikakor pa ne rabi za to celih dveh let. Večina naših fantov mora služiti vojake dve leti.

Prepričani smo, da bi bili naši fantje bolj navdušeni vojaki, ako bi se vežbali 2—4 meseca kot vojaki, ostali del službenega roka pa bi uporabili za gospodarsko povzdrogo naše države in za dobrobit ter napredek celokupnega naroda.

Ako bi naša vojaška oblast uporabila neizrabljene vojaške sile za zgradbo in popravo cest, železnic, mostov ter regulacijo rek, bi se dvignil naš promet in od evetočega prometa bi začel rasti ugled naše države in zadovoljnost našega naroda na znotraj.

Ako bi naš narod videl, da mu je militarizem v gospodarsko korist, bi rad posiljal svoje sinove na vojaško službovanje in bi takoj prenehal mržnja katero ima danes vsak udeleženec svetovne vojne napram oboroženi sili.

Ako že res ne moremo militarizma odpraviti, ga ne zmanjšati, pa ga vsaj uporabljamo tako, da država in narod z vojaštvom ne bosta imela samo ogromnih stroškov, ampak korist ter dobiček.

Vse stranke v naši kraljevini, katerim je kaj na tem, da enkrat zlezemo iz gospodarsko-finančnega blata, v katerem tičmo, bi se morale z vso močjo zavzeti, da izrabimo vojaško delovno silo po vzgledu sosedne nam Bolgarske.

Krajevne organizacije naše Kmetiske zvezze opozarjam, na gospodarsko finančno vrednost ravnokar objavljenega vprašanja glede pametne koristne izrabe vojaštva. Naj se to vprašanje obravnava na odborovih

sejahi in naj se izrazitve resolucije sklepajo ter odpošljajo na tajanstvo v Celje ali Maribor, ki jih bo potem oddalo Jugoslovanskemu klubu v Beograd.

Ako bomo odločno nastopili za obče koristno izrabo doslej zanemarjenih vojaških delovnih sil, se bo Beograd tuž udal in cela država bo imala dobiček in pridobil glede na zunaj, na znotraj pa zadovoljila narod.

Potreba regulacije Drave.

Reka Drava napravlja na mnogih mestih ogromno škodo. Tok Drave grozi sedaj, da v občini Stojinci nje Ptuja odnesne mnogo oralov gozdov in druge zemlje. Poslanec Žebot se je na prošnjo nekaterih občanov osebno obrnil na pristojno ministrstvo in izročil naslednjo pismeno vlogo v tej zadevi.

Reka Drava dela v občini Stojinci okraj Ptuj, ogromno škodo na kmetiških zemljiščih. Drava je kakih 500 metrov nad borlškim mostom že pred 30 leti začela izpodkopavati okoli 70 oralov gozdov in to izpodkopavanje gre leto za letom naprej. Pod staro Avstrijo se je na prošnjo občine Stojinci napravila okoli 800 m dolga zgradba in je obvarovala posestnike pred nadaljnimi poškodbami. Pred kratkim pa se je zidana obrambna zgradba na gornjem koncu tako poškodovala, da voda zopet naprej izpodkopava gozd in polja. Leta 1921 se je jez nekoliko popravil, a premalo. Drava izpodkopava levi breg tako močno, da bo prav kmalu izginila celo obrambna zgradba. Ta zgradba predstavlja danes milijonske vrednosti. Glavni tok Drave se bo posebno ob času povodnj obrnil — kakor se že sedaj kaže — ostro v smeri proti levemu bregu in tako bo most črez Dravo pri Borlu ogrožen. In zopet bo Drava odnesla mnogo hektarjev gozdov in druge zemlje. Po mnjenju rečnega mojstra in ženerjerjev bi bilo potrebno začeti nujno z zgradbo novega obrambnega zidu ali jaza. Sedaj bi stroški také zgradbe bili primeroma mali. Rešiti se da s tako zgradbo 50—100 oralov zemlje in borlški most. Z ozirom na nujnost te zadeve se obračam do vladne z prošnjo, da blagovoli nemudoma dovoliti potreben kredit za zgradbo obrambnega jaza ob Dravi v občini Stojinci. Prosim pismenega odgovora. Beograd, 15. februarja 1922. — Franjo Žebot.

Ker Drava in druge naše Reke napravljajo poljedelcem ogromne škode in ker so skoro vsa regulacijska dela cpustili, priporočamo, da se prizadete občine obrnejo z utemeljenimi virogami do vladne, naj se takoj loti regulacijskih del.

Ce ima sedanja demokratsko-radikalno-muslimansko-samostojna vlada milijone za gledališča, za razsipovalni sklad ministrov, in težke milijarde za vojaštvo, je pač seljak stokrat bolj opravičen, da zahteva zgradbo regulacijskih del ob naših rekah.

„Poslušajte, Jim!“ mi je tih Šepeštal. „Vaše življenje visi na nitri in kar je še hujše, utegnejo vas mučiti! — Mene bodo odstavili. Pa vedit, jaz držim z vami, naj pride, kar hoče! Poprej sem sodil drugače. Cisto sem že obural, — naj vse vzame vrag, sem mislil. Ko pa sem čul vas, sem spoznal, da ste pravi mož. Dejal sem si: Drži se Jima in Jim se bo držal tebe. Eden za drugega! Vi me rešite vešal — jaz pa vam rešim življenje!

Jasnilo se mi je.

„Mislite, da je vse izgubljeno?“ — sem vprašal.

„Vse —! Ko sem pogledal po pristanišču in videl, da ladje ni več življen, — pa tistikrat me je prielo! — Tile ljudje, ki sedale zbrusejo, ti so vam norci in strahopetni! Rešil vas bom iz njihovih rok! — Amoak, Jim — vi rešite Silverja vri vi!“

Nisem vedel, kaj naj odgovorim. Nemogoče se mi je zdelo, kar je zahteva — on, stari morski ropar, kolo vodja upornikov!

„Steril bom, kar bom mogel! sem dejal.

„Velja!“ je vzkliknil Dolgi John. „To so odkrite bosede in, pri moji ber-

gli, spet imam upanje!“

Sepal je k freski, ki je žarela v stemi, in si je iznova načgal pipa.

„Jim“, je nadaljeval, „jaz imam glavo na pravem mestu! Sedaj sem na graščakovem strani Prepičan sem, da ste spravili ladjo kam na varno. Kako ste to naredili, ne vem, pa na varnem je. Hands in njegov tovaris sta na dnu morja. Nikoli nisem kaj posebnega pričakoval od teh dveh. Postušajte me! Jaz vem, keda je igra izgubljena, — jaz pa tudi vem, kdo je brihtenfant! Ej, midva bi mnogo dosegla! Nalil si je žganja.

„Ali hočete poskusiti, prijatelj?“ je vprašal. In ko sem odklonil, je dejal: „Dobro! Ga bom pa sam naredil požrek! Pokrepčati se moram, huda ura se bliža! — Mimogrede, zakač neki lemi dal zdravnik tisti zemljevid?“

Moj obraz je kazal tako nedolžno začudenje, da se mu je zdelo vsako vprašanje odveč.

„No dobro, pa dal mi ga je in v tem nekaj tiči — dobro ali slabo!“

In zopet je potegnil požrek žganja in stresal z glavo kakor človek, ki zre v negotovo, težko bodočnost.

(Dalej prihodnjih)

„Ne damo se več voditi za nos!“ je godel drugi.

„Ali se hoče kateri izmed vas z menoj poskusiti? —“ je kričal Silver, se sklonil z zgornjim telesom naprej, stegnil vrat in z izbuljenimi očmi divje gledal tovariše. „Povejte, česa želite! Srečolovci ste in veste, kako se taka zadeva poravna! Vzemi svoj nož, kdor si upa, in pokazal mu bom, kakke barve je njegova kri, pri moji berigli, še preden mi bo pipa ugasnila!“

Nihče se ni genil, nihče ni zinil besedice.

„Tako torej! —“ je nadaljeval in vtaknil pipa spet v usta. „Nobeden si ne upa? — Strašopetni! — Poslušajte torej, ako razumete angleščil — Jaz sem vaš kapitan. Izvolili ste me, ker sem najboljši izmed vas vseh. In ker nimate poguma, da bi se poskusili z menoj, pa boste ubogali! — Tega le fanti imam rad, uga, mi, boljši je, nego katerikoli izmed vas. In tisti se na oglasti, ki si mu upa kaj žalega storil!“

Spet so vsi molčali.

Raven kakor sveča sem stal ob steni, sreč mi je bilo kakor kladivo, a ipanje na rešitev se mi je oglašalo.

Silver je sedel na sodčku in se naslanjal na steno, pipa mu je visela v ustih, miren je bil na zunaj, pa njevovo oko je neprestano begalo po tovariših.

In eden za drugim se je izmuznili najbolj oddaljeni kot. Tam so Šepeštali med seboj in njihovi pogledi so švigali sem k nama. Pa zdele se mi je, da gledajo bolj Silverja ko mene.

„Videti je, da mi imate mnogo vedati!“ je dejal in pljunil po tleh. — „Le kar zinite!“

„Dovolite, gospod kapitan!“ je odgovoril eden izmed njih, dolg, suh človek kakih 35 let, zoprnega pogleda in rumenih oči. „Precej svobodni ste s svoimi pravicami! Mošto je nezadovoljno, ne da se več imeti za norca. Priznamo, da ste naš kapitan za zdaj — pa tudi mi imamo svoje pravice. In sklicu od se na te svoje pravice vas prosim, dovolite, da se odstranim k posvetovanju!“

Izbr

Samostojna polomija v Slovenski Bistrici.

Slov. Bistrica, 20. februarja

V nedeljo, dne 19. t. m. se je v Slov. Bistrici zrušila Samostojna kmečka stranka. Glavni odbor te falitne družbe je sklical za deseto uro večer, "okrožni shod", na katerem naj bi med drugimi govorniki poročal tudi g. minister Pucelj. Kmetje in delavci so pokazovali za zborovanje živo zanimanje: eni iz redovednosti, drugi iz prepričanja, da je treba pokazati gospodu ministru enodušno voljo slovenskega ljudstva, ki je davno že sito praznini farbarij. Ob 10. uri je bila dvorana hotela "Beograd" nabito polna. Pristaš SKS, — razni salonski kmetje v usnjatin suknjah, s ščipalkami, debelimi trebuhi in sokolskimi ter drugimi znaki — so zavzeli svoja mesta na desni strani pod odrom. — Ozadje, levič in sredino dvorane so napolnili naši zavedni somišljeniki iz bližnje okolice, deloma pa tudi delavci, pripadniki socialistične stranke. Brez vsake agitacije so se naši disciplinirani somišljeniki udeležili shoda v tolikem številu, da smo imeli dvetretjinsko večino. Med slabostojnimi junak smo opazili razne agitatorje iz vseh mogočih okrajev: Gor. Radgone, Ptuja, Ljutomerja, Celja in Maribora. Kljub vsem naporom so ostali slabostojni v manjšini. Zborovanje je otvoril samostojni agitator Lipovšek, ki je ob tej priliki izjavil, da si — glejte in strmite! — pridržuje predsedniško mesto. Ta izjava je izvzela med zborovalci burjo srditih protestov. Slišali so se medklici: „Odredite voltev! — Pravilno izvoljenega predsednika hočemo!“ Nato je gospod Gril (pristaš SLS) predlagal, da se izvoli gospoda Zafošnika za predsednika, g. Justineka pa za podpredsednika. Voditelji slabostojnih, zlasti Mermolja, Lipovšek, Dobnik itd. so ugovarjali, češ, da e kaki volitvi predsednika ne more biti govor, ker je shod sklical Samostojna kmetijska stranka in da ne morejo odnehati.

Sledil je velik trušč in vrišč, ki je trajal do 12. ure, Samostojnemu je vzpričo naše discipline postal tako vroč, da je poslanec Mermolja prosil g. Grila in urednika Goloba, da naj somišljeniki SLS za božjo voljo prepustijo, da priredi vodstvo shoda v nadstropju hotela — zaupni sestanek, ki naj bi se sklical s posebnimi vabilimi. Ta ponudba se je seveda odbila. Nekatere suroveži so v splošnem metežu in kričanju raztrgali g. Grilu verižico žepne ure. Posredovati so morali orožnički. Kmalu, par hipov pozneje, so se odprla vrata, in toliko pričakovani Pucelj, minister poljoprivrede in voda, "pisatelj" mesar in kmetski prvorobitelj je vstopil v dvorano. Slabostojni verižniki in meštarji so ga sprejeli s huronskimi "živijo klici". Večina je hladno pričakovala, kaj se bo zgodilo. Ko je stopil Pucelj na oder, je otvoril shod, povrnil (proti volji večine!) predsedstvo samostojnemu Lipovšku in pričel govoriti.

Obdali so ga salonski "kmetje", tako a. pr. pragarski restavrater, slabostojni poslanci in širje orožniki z nasajenimi bajonetmi. Najprej je primerjal zborovanje z zverinjakom, zborovalce pa z zverinami, kar je povzročilo silno ogorčenje. Kakor kaže gledališki igralec ali komedijant se je gospod minister priprigbal sedaj proti levici, sedaj zopet proti desnici, na vstahu mu je igral prezirljiv nasmej, češ, kaj mi morete, če še toliko ugo varjata, zdaj sem na oblasti in volitve bodo prišle takrat, kadar se bo zljudilo Beogradu. Pričakovalo se je, da bo govoril o gospodarsko-političnem položaju naše države, o smernicah njegove vlade; zborovalci so mislili, da bo stvarno utemeljeval neznašna davnina brezema, ki se nalagajo slovenskemu in hrvaškemu ljudstvu. O vsem tem ni izpregovoril niti besedice. Govoričil je o potrebi kmetske organizacije, hvalil svojo delavnost in svoje uspehe, zlasti pa dejstvo, da je bilo pod njegovim ministrovanjem izvoženo za 4 milijarde razne živine. Nadalje je zatrjeval, da je vlaada na njegov pritisk (!) dovolila carne proste izvoz plremenjskih svinj izpod 50 kg žive teže. Gleda verješkega mosta je

izustil trditev, češ, da je "on" zajamčil zgradbo verješkega mosta. (Po našem skromnem mnenju je bila to tudi njegova sveta dolžnost; ako gradio v Srbiji vse mogoče stavbe, potem se mora slovenski — pardon! — samostojni minister, potegniti tudi za naše kraje!)

Naši pristaši so ministra vsako minuto prekinjevali z ogorčenimi in umestnimi medklici. Po polurnem govoru je končal svoja enostranska, plitva in za razne verižnike nalašč prikrojena izvajanja. Prazno slamo so še mlatili Drottenik, Dobnik in Mermolja. Od pristašev SLS so govorili: Zafošnik, Novak in Golob. Ob koncu zborovanja, bilo je že 4 na 4., je pragarski restavrater (tudi "kmet") prečital neko voden resolucijo, za katere niso glasovali, vstavl splošne zmeny denosti niti samostojneži sami. Druge nesreče ni bilo.

Naši somišljeniki iz slovenjbistriškega okraja pa klub onemoglim nastopom samostojnih lažprerokov ne bodo nikoli več nasledili na batinaške limanice podeželskih liberalcev.

Kako je v Beogradu?

Vi v domačiji nimate niti približne slike, kako se godi tukaj v Belgradu. Sedaj zboruje naš državni zbor, ali narodna skupščina, Dne 28. nov. 1920 je bilo izvoljenih 419 narodnih poslancev. Radič s 50 poslanci sploh še ni prišel v Beograd, komuniste (58) so nasišli izgnali in protizakonito razveljavili njih poslanske mandate. Za Radičem so šli še nekateri drugi poslanci. Tako manjka v zbornici stalno 120 poslancev, kateri sploh ne pridejo nikoli v zbornico. Od preostalih jih zadnji čas prihaja tako malo, da zbornica mnogokrat ni sklepna. Politične stranke od vladne večine imajo več kot polovico poslancev doma. Nobene resnosti ni. Poslanci Jugoslovanskega kluba so po večini vedno na delu. Zanimajo se za vojaške, davne, gospodarske, socialne in še razne druge težave našega ljudstva. Vladna večina, v kateri so demokrati, radikali, muslimani in slovenski samostojni, je sestavila tak državni proračun — budžet —, da jih je same sram. Sedaj ga na vse viže popravljajo. In ker proračuna ne more v določenem času spraviti pod streho, pa bodo sedaj skušali sprejeti samo začasni proračun za marec in april. Tak proračun imenujejo v Beogradu "dvanaščinke." Vse gre tje v en dan brez glave.

Srbijanci se med seboj kregajo in prepirajo. Radikalni in demokrati se gledajo kot pes in mačka. Komaj čakajo, da bi kraljeva poroka bila svršena, da se lahko potem po stari navadji skrešeo. Socialni demokrati igrajo čudno ulogo. Ko so naši predlagali, naj se zmanjšajo dnevne ministrom, pa so socialni demokrati glasovali z vladom. Rdečkarji samo radi lepšega niso v vladu. Ker jim vladaja cukrčki, zato so lepo tiko in si ne upajo tež potratni vladu stopiti na prste. Anton Kristan zaslubi na leto milijone, organizacije stranke pa so poddedovale komunistične domove ter tiskarne. In zato si ne upajo nastopiti proti vladni Vladni hlapci.

Vlada in vladna večina še do danes ni skrpucala niti ene pametne reči za ubogo ljudstvo, za kmeta, obrtnika delavca in nastavljenca. Samo na nove davke takse in bremena se dobro razumejo. Ce pa naši poslanci pridejo s kakim pametnim predlogom, pa ga ne marajo.

Nezadovolstvo je tudi v Srbiji in drugih krajih med ljudstvom zelo veliko. Vse vidi, da tako ne more iti naprej. Im že se slišijo glasovi, da bodo vendar treba začeti odločno misliti na to, da se strnejo v močno zvezlo one stranek, ki hočejo ljudstvu dobro, pa ne verižnikom. Draginja je v Beogradu in celi Srbiji neznašna. Revnega, bednega ljudstva je nebilo. Po ulicah vidiš cele trume poloblečenih, sestranih, zmrzučnih, ki iščejo dela ter jela. Srednji in ubožni človek si tuje, da ne more kupiti ne oblike (odela), ne obuvala. Manufakturino in platne blago je v Beogradu dyakrat dražje kot v Mariboru. Tudi živila. Kar plačaš v Mariboru v gostilni 40 kron, te stane v Beogradu 80 kron. Delavci, železničarji in nižji uradniki živijo v veliki bedi. Vsled tega splošna

nezadovoljnost in tarnanje. Samo eno je v Beogradu bolje: Davki niso tako okrutni, kakor v Sloveniji. Tukaj nimaš ne dohodninskega in ne drugih prečanskih davkov.

Za delavce, obrtnike ali seljake se malo skrbi. Malo organizacij, ljudstvo je po večini prepričeno samemu sebi. Edino za oficirje skrbijo. Ti-le imajo svoje lastno skladisča živil, oblike in obuvala in vsega kar potrebujejo v družini. V očiščiskem skladisču dobijo blago za 25 do 50 odstotkov cene kot v trgovinah. Oficir, posebno general, se smatra v teh krajih kot nekak nadčlovek. Stanovanja se v Beogradu neznošno draga. Za malo sobico, v kateri nimaš druga, nego posteljo, mizico in univalnik in 1 stol ter omaro plačaš mesečno 200 do 500 dinarjev. Tukaj nihobene stanovanjske komisije ali urada.

To naj bo samo mala sličica političnega in socialnega življenja v naši prestolici.

"Naš dom"

začne z letosnjem Velikonočjem zopet izhajati. Izhajal bo v Celju, enkrat na mesec. Stal bo za celo leto 24 kron. Po obliki in vsebinu bo kakor nekdaj. Pred vsem bo skrbel za načelno izobraževanje v slavenskih ljudstvih v vseh vprašanjih našega javnega, zlasti pa narodnogospodarskega življenja. Mladini bo skušal biti vodnik v samovzgoji. Našim izobraževalnim ter mladinskim društvom bo organizacija in glasilo ter bo poročalo o njih delovanju. Podajal bo snovi za društvene govore, pričeval mladinske govorčke, kratke gledališke prizore, ki jih bodo fantje in dekleta lahko uprizarjali na svojih mesečnih sesankih. Mlačenje, bodoče gospodarje, bo v nemal za napredno gospodarstvo — dekletom odpril zopet "Dečkiški vrtec."

Fantje! Dekleta! Iz vaših vrst je izšla misel, da naj "Naš dom" zopet oživi! Vaša skrb budi zda, da se bo "Naš dom" tudi razširil zopet po vsej Sloveniji. Zupnije naj tekmujejo med seboj, katera bo imela več naročnikov!

Za zdaj vas prosimo in pozvamo: Začnite takoj, ko to čitate — nabiратi naročnike in naročnice "Našega doma"! Njih imena sporočite vsa do konca marca na naslov: "Uprava "Našega doma", Celje, hotel Beli vol." Naročino 24 K nam boste pa poslali, ko prejmete prvo številko, kateri priložimo položnice. Ako ste posebno navdušeni za "Naš dom", boste tudi nabrali darove za "Naš dom." Darove pa pošlite takoj na upravo "Našega doma" v Celje.

Pošljite nam tudi že zdaj za prvo številko kak lep spis, pismo, poročila o delovanju izobraževalnih in mladinskih društev. To pa na naslov: "Uredništvo "Našega doma", Celje, hotel Beli vol."

Izobraževalna in mladinska društva celjskega okrožja

imajo dekanjske sestanke po temelju:

1. Dekanija Smarje: Dne 27. februarja (ponedeljek) v Smarju pri g. Gajšku.

2. Dekanija Novo mesto: 2. marca (četrtek) v Vojniku v posojilnici dvorani.

3. Dekanija Konjice: Dne 6. marca (ponedeljek, ne že 1. marca!) v Konjicah v Kmečki hranilnici in posojilnici.

Začetek povsod ob pol 10. uri dopoldne.

Politični ogled.

Kraljevina SHS. Za dne 20. t. m. je bila sklicana seja narodne skupščine. Zbornica se je bavila večinoma z interpelacijami. V torkovi seji je na bilo v zbornici vsled ostrega nastopa poslancev Jugoslovanskega kluba zelo živahno, deloma burno. Protiv dyvana, stinam, ki so bile na dnevnem redu, je v imenu Jugoslovanskega kluba ostro nastopil poslane dr. Gosar, ki je v ostrih besedah obsojal brezglavost našega državnega gospodarstva. V finance nimamo nobenega

vpogleda, ministri enostavno dovoljujejo kreditne, tako n. pr. so dovolili med drugim prosvetnemu ministru znesek 150.000 dinarjev za podporo gledališča v Splitu, samo za pripravo geovske konference pa 60.000 dinarjev, ugovarjal je proti neenakosti davkov, ter dokazoval, da tiči vzrok nizki vrednosti našega denarja v slabem državnem gospodarstvu in v slabih finančnih politiki naše vlade. — Turški poslanci v našem parlamentu so se po odstopu obeh svojih ministrov nekaj časa kujali, toda sedaj, ko jim je dala vlada nekaj "cukrčkov", sta zopet vstopila v vlado dva njihova poslance.

Reka. Na Reki noči priti do mire. Namenoma vprizorjeni fašistovski izgredni so imeli zaželeni uspeh, kajti italijanska vlada je vo svojih četah zasedala Reko.

Italija. V Italiji je odstopilo prejšnje ministrstvo Bonomi. Kralj je po dolgih pogajanjih in posvetovanjih overil sestavo nove vlade zborničnemu predsedniku De Nikoli, o katerem se začrnuje, da se mu bo posrečilo sestaviti novo vlado.

Austria. Avstrijska vlada bo vendarle dobila od Cehoslovaške, Anglije in Francije državno posojilo v znesku 187 milijard avstrijskih kron, tod zastaviti bo moralna vse svoje ujetnine, posojilo pa obrestovati po 6 odst.

Angleška. Angleška vlada ima še vedno veliko homatij z Irsko, ki ni zadovoljna s podeljenoji samoupravo, še več skrbi pa dela Angliji Indija, ki se hoče z vso silo odcepiti od Anglike, o čemer pa angleška vlada noči ničesar vedeti. Uperi in homatije v Indiji so na dnevnem redu.

Rusija. Iz Rusije prihajajo vedno bolj grozna poročila o lakoti, kajti lakota se je raztegnila na Krim, kjer strada 130.000 otrok in 300.000 odraslih.

Tedenske novice.

Naš kralj se zaročil. Pondeljek, dne 20. t. m., se je naš kralj v spremlju ministrskega predsednika Pašiča, zunanjega ministra dr. Ninčića in prvega pribornika, dvornega maršala ter se več drugih odpeljal v dvornem vlaku iz Beograda v rumunsko prestolnico v Bukarešto, da se tamkaj zaroči z rumunsko kraljico Marijo. — Vse železniške postaje, koder se je vozil dvorni viak, so bile v zelenju in v zastavah. Vsepovsod, zlasti na naši obmежni postaji Somboli, je ljudstvo na šega kralja, ki je izstopil iz vlaka, pozdravljalo burno. Istotako je bil naš kralj navdušeno sprejet na rumunskih tleh v Temešvaru, kjer ga je pričakovala celokupna rumunska vlada in na tisoče ljudstva iz vseh slojev. Tudi na rumunskih tleh, koder je vozil naš dvorni vlak, je bilo vse v zastavah, in v zelenju. V torek ob 11. uri predpoldne je dospel naš kralj v Bukarešto. Na kolodvoru ga je pričakovala rumunska kraljeva obitelj. Našemu kralju so se poklonili rumunski dostojaščni; bukareški župan ga je pozdravil z besedami, da se steje srečnega pozdraviti v imenu rumunskega glavnega mesta našega junaškega kralja. Po starem običaju mu je ponudil kruha in soli. Naš kralj je povzettel kruh, koder je par zrnov soli. Povzvod so bile postavljene častne straže, kierkoli se je sprejel pomikal do rumunskih stolne ali glavne cerkve. Vse ulice, ceste in vsa poslopja so bila v zelenju in v zastavah. V katedrali je bila kratka služba božja. V spremlju se je nato naš kralj odpeljal v kraljevo palačo. Slavnostne večerje se je udeležilo obilo spremstva, rumunska vlada ter vsi člani kraljeve rodbine. Pri tej priliki se je izvršila slovenska zaročka. Sredo dopoldne je bila slavnostna parada vojaštva, dopoldne na krajnjem dvoru obej, dopoldne pa velik koncert. Bukarešto je kralj zapustil danes v četrtek, dne 23. februarja 1922. Srca rumunskega prebivalstva prekipevajo radost nad to zaročko. — Tej slovenski zaročki se pridružuje tudi naše slovensko ljudstvo ter želi visokima zaročencema obilo blagoslova božjega;

Mlini in žage ob Muri. Tako po preobratu so naše politične oblasti uvidele, da je treba za cele Slovenske gorice dovoliti uporabo mlínov in žag onstran Mure na ozemlju N. Avstrije. V ozemlju med Muro in Dravo je sil-

no malo mlinov in še tisti stojijo večinoma celo leto, ker manjka vode. Mašteviški mlini na parno in drugo metno goniško silo pa so tako dragi, da mora poljedelec, najemnik in vinskičar polovicu zrnia žrtvovati za mletje. Mlin ob Muri dobro mlejjo in pocepi, ker imajo močno vodno silo. Raynotako žage. Dolgo časa so smeli poljedeleci med Muro in Dravo voziti žito za domače potrebe onistran meje v mlin in tudi hlode na žage. Kar nenadoma pa osedenje določbe niso več veljale in carinska postaja v St. Ilju je ukinila dovoljenja za prevoz žita in hlosov v mline in žage preko maje. Kaj način ubogi ljudje sedaj storijo? Vse greve ali mali posestnik si ne more za vrečico pšenice najeti voznika in prejeti pšenico v mnogo ur oddaljeni Maribor ali v Fram, kjer pa tudi nimajo več vode. Obmejne občine so se obrnile do Jugoslovanskega kluba s prosinjo, naj posreduje v Beogradu, da se zopet dovoli prevoz žita v mline ob Muri. Poslanca Klekl in Žebot sta pri glavnem carinarnici v Beogradu dne 17. f. in vprašala, zakaj carinarnica v St. Ilju ne dovoljuje več uporabe mlinov onistran Mure. Glavni upravitelj carinarnice se je čudil, kako je kaj takega mogoče, saj so še v veljavji dočela, ki so jih objavile "Službene Novine" br. 227 leta 1920 in sicer v odkoku C Br. 59864 1920. Glavni upravitelj carine je poslancema točno obljubil, da bo takoj naročil pristojnim obmejnima carinarnicam, da ne smejo samostano ukiniti prevoz žita in hlosov v mline ob Muri. Preiskati tudi hoče, kdo je zakrivil sedanje ukinjenje. Poslanca sta izročila prošnje občin in sta dobila zagotovilo, da se bo promet ob meji prav kmalu docela uredil. Iz kroga naših poslancev smo dobili obljubo, da nam bodo takoj, ko se bo med zastopniki Jugoslavije in N. Avstrije sprejel začasni dogovor o obmejnem prometu, sporočili vse potrebno. Poslanci Jugoslovanskega kluba pa pozivajo, da naši ljudje vedno točno informirajo svoje poslane.

Poslanca Klekl in Žebot sta dne 17. f. m. pri glavnem carinarnici v Beogradu posredovala, da naj carinska oblast pri tranzitnem prometu preko Radgona in Spišja ne dela sitnosti, ampak naj gre našim ljudem kolikor mogoče na roko, da bo promet olahko čen. Posredovalni deputaciji sta se pridružila tudi dva zastopnika, SKS.

Minister Pucelj, kje si? Viničar iz Kamnice nad Mariborom nam piše: V časopisu sem čital, da je nas slavosten poljedelski minister Pucelj — priredit v nedeljo, dne 19. f. m. shod v Slovenskem Bistrici. Ker se kot reven viničar tega shoda ne morem udeležiti, da bi v imenu svojih revnih, zapuščenih in pozabljenih tovarišev opozoril ministra Pucelja na njegove svoječasne obljube, sem odposlal ministru Pucelju pismo sledče vsebine: Gospod minister! Na vseh vaših shodih in teh je bilo ogromno število, so nam viničarjem obljubljali govorniki in odpolanci Samostojne, da se bodo potegovali za težnje naših pozablenih viničarov. Obliubam smo vereli in smo vrgli naše kroglice v Škalice Samostojne. Gospod minister! Viničarski red, čeprav že zdavno sklenjen, še do danes ni od vas potren. Sedaj, ko načrta draginja skokoma, smo mi viničarji izročeni največji bedi, in če bi kdo trdil da se našim kmetiškim gospodarjem godi bolje, bi se presneto — motil, kajti te pa uničujejo neznašna davčna bremena. Novi viničarski red leži nepotren v vaši miznici. S tem ste sicer storili veliko uslugo bogatim veleposestnikom-purgarjem in krščanim in nekrščenim izsesavalcem ubogega delavskega ljudstva. Gospod minister! Jaz in vsi moji tovariši trpni viničarji smo sedaj do dobrega prepričani, da nas je na shodih Samostojne grdo farbala, le da smo glasovali za njo, toda gospod samostojni minister, povemo vam in vašim pravglasno na uho: Siti smo do grla vseh farbarij. Zagotavljamo vas, da pri prihodnjih volitvah samostojne ne dobijo niti enega glasu, kajti "osej gre samo enkrat na led!"

Shod zaupnikov Kmetske zveze pri Sv. Lenartu v Slovenski gor. V torek dne 7. marca t. l. popoldan ob 2. uri, se vrši v dvorani gospe Arnuš zborovanje zaupnikov Kmetske zveze. Na dnevnem redu je poročilo o sedanju političnem in gospodarskem položaju,

ter predavanje o davkih in pristojbih, ki jih mora vsak kmet poznati. Obenem se tudi vrši volitev novega krajinskega odbora. Somišljeniki, pride!

Pri Sv. Lovrencu na Pohorju se vrši v nedeljo, dne 5. marca t. l., ob 2. uri popoldan (v prostorih g. Jak. Ozvalda) redni občni zbor Kmetske zveze. Kmetje, delaveci, udeležite se občnega zabora polnoštivalno!

Shod Kmetske zveze pri Sv. Martetu je bil sijajna manifestacija za stranko, njena načela in program. — Predsedoval je gajovski župan Franc Ranfl, poročal pa prof. Vesenjak o državnem gospodarstvu, političnih razmerah in o nakanah proti versknaravnim vzgoji. Zborovalci so s posebnim ogorčenjem obsodili tudi ovadušivo prof. Vesenjakovo po iskrenih in krepkih besedah našega političnega staroste Rižnarja. Sprejeti so bile resolucije, kjer se izreka Jugoslovanskemu klubu in posebej voditelju dr. Korošcu popolno zaupanje s pozivom, da se z vso odločnostjo in vsemi postavnimi sredstvi mora izvojevati avtonomna, samoupravna, nedeljena Slovenija. Dalje se izrekajo za versknaravno vzgojo v vseh šolah in za izenačenje davčnih bremen ter odpravo sedaj vpeljanih finančno-upravnih novotarij, s katerimi se ljudi samo sekira, državi pa naprati celo vrsto novih uslužbencev. Zborovalci so zahtevali tudi preureditev vojnega zakona. Po zborovanju sta župan Ranfl in posestnik Vesenjak pobirala članarino za leto 1922; prihodnjo nedeljo se končajo v četrtek 9. marca zjutraj.

Shodi invalidov se bodo vršili v sledčem redu: Dne 26. februarja ob dveh popoldne pri Sv. Peteru in Žilje Maribora v prostorih Braňnega društva. — Dne 5. marca ob desetih predpoldne v Slivnici v gostilni Lesjak. — Popoldan ob dveh v Zgornjih Hočah v gostilni Koren. — Dne 12. marca ob desetih predpoldne pri Sv. Lovrencu na Pohorju v gostilni Novak.

Krajevne organizacije Kmetske zveze, ki še niso sklicale občnih zborov, naj to v kraškem storijo in odgovorijo na zadnjo okrožnico mariborskoga tajništva. Razumljivo je, da se te to predvsem tistih krajevnih organizacij, ki spadajo v delokrog mariborskoga tajništva.

Vse zaupnike, katerim smo poslali koledarčke KZ in vzorce za napoved osebne dohodnine, prosimo, da nam, ako še to niso storili, vpošljeno čimprej dotedne zneske, ker jih rabimo radi sklepanja obračunov s tiskarno.

Promet na progi Maribor—Špiš—Radgona—Ljutomer je zopet vzpostavljen. Vozili bodo sledči vlaki: Iz Maribora ob 6.20, prihod v Ljutomer ob 10.19; odhod iz Maribora ob 20. uri; prihod v Ljutomer ob 23.34. Odhod iz Ljutomera ob 9.30, prihod v Maribor ob 14.06; odhod iz Ljutomera ob 16.47; prihod v Maribor ob 20.52.

Naša državna meja v Prekmurju. Beograjski listi poročajo, da je naša državna meja v Prekmurju končnovajno določena, kajti sedaj so že začeli postavljati mejnike. V bistvu je ostala meja nespremenjena, samo vas Jošec je pripadla Madžarom, toda na več drugih mestih je bila meja popravljena v našo korist. Razume se, da je ostala D. Lendava z okolico vred v naši posesti, torej so vse nasprotne vesti netočne!

Bivše Jurčeve skladisče za postajo v Ptiju so kupili židovi Sonnenscheini za 1.300.000 K. Priredili nameščajo tam za se nekaj stanovanj in razširiti svojo žitno trgovino. V tem skladisču je bila doslej nastanjena Kmetijska zadružna. Seveda so se isti prostori takoj odpovedali. Tako se vsled nerazsodnosti enega dela naših kmetov, ki kupujejo s temi ljudmi, bogatijo židovske tvrdke, ki potem s svojo gospodarsko premočjo potiskajo obsteno gospodarsko slabješo kmetijske organizacije in ustane. Dokler kmet ne bo složen, bodo mu vedno gospodari drugi.

Da se razumemo. V Rečici sta 2. Stiglica, Franc, p. d. Prislan, ki je bil vedno odločen pristaš Kmetske zveze in Jože, p. d. Čujož, ki je bil pri volitvah vedno naš nasprotnik. — Toliko v pojasnilo onim, ki se ravna po pravilu: "Svoji k svojim!"

Castihlepnost pride za bogatijo. To se uresničuje pri samostojnežih, za katerimi tudi ne zaostaja kmet Miha Cajnar iz Pustega polja. Vprašamo ga, zakaj pa v prejšnjem življenju ni dal toliko na svojo čast? Ali ne bo pre miroval, kakor da bomo nareči poglavje o žagarju in odprli krst no knjigo? Kdor ima maslo na glavi, naj ne hodi na politično solnce. Izstopite iz občinskega odbora! Odložite službo šolskega načelnika! Pustite pri mtru našega gospoda župana! To je za danes naš nasvet!

Kam gre naš denar? Pred zborom se je dokazalo, da se vzdržuje na državne stroške izhajanje demokratskega lista za Crno goro "Narodno misao". Državna podpora za ta list znaša letnih 130.000 dinarjev.

Duhovne vaje za ude III. reda v baziliki Matere milosti v Mariboru pod vodstvom patra Salvatorja, urednika "Cvetja", se začnejo v nedeljo, 5. marca ob treh popoldne in se končajo v četrtek 9. marca zjutraj.

Soldat umrl. Iz Sedlarjevega občina nam poročajo, da je smrtno za delo kap Janeza Polak, ki je bil v obsoletskih krajih znam pod imenom Matičakov soldat. Bil je izvanredno velike postave in ga je poznalo vse, da izvira do izliva Sotle. Prevažal in prodajal je na drobno rogaško slatino. Iz Sedlarjevega se je preselil na pokopališče Sv. Miklavža na Polju z rajnim soldatom pri sten sedlarski značaj po zunanjosti in notranjosti.

Na kak način in s kakšnimi sredstvi se uganja pri nas politika. — Ze zadnjih smo poročali, da stoji minister Pribičevič pod najtežjo obtožbo, javno je obdolžen zvezne z atentatorjem Hergonjo, sum je tako zgoščen, da ne spada stvar nikam drugam kot pred sodnijo. Drugod bi se to že davno storilo, pri nas se pa ministru samo v krogu svojih strankarskih pristašev zdi vredno da se kolikor toliko pere in zagovarja. Vso nesnago, ki se razkriva na rovaš policajdemokratskih lastnikov, zavračajo ti na ta način, da prvič sami sebe proglašajo za "državo", drugič pa da javnosti natvezojo vsakovrstna "razkritja." — Ves svet se je zgražal, ko so se na razpravi vidovdanskega atentata v Beogradu začela razkrivati razna nasila iz beograjskega policijskega zapora, da bi pa javnost odvrnila od teh žalostnih in sramotnih stvari, so policajdemokrati listi v Beogradu skoraj vsaki dan natočili čitateljem nekaj razkritij, zaradi itd. Da pobijejo strašne učine, katere so napravile izpovede obtožencev in prič, ki so pretrpeli razne muke po zapori, so na vso moč pisarili o raznih zarotah proti državi zdaj od strani komunistov zdaj Bolgarov, komitov in bogzna koga še vse. Ker se je pred več mesci pisalo, da je neki Veljkovič, ki je bil pomotoma zaprt, tako umrl, ko je prišel iz zapora, — so sedaj tega Veljkoviča naenkrat oživel. — Prej živ krst ni ugovarjal, da ljudje umrjejo od policijskih batin, sedaj pa naj bi bila ena od teh žrtev naenkrat živa in zdrava in to še v istem hipu, ko je nekaterim oblastnikom nujno potrebno, da se operejo od strašne obtožbe! Cela zadeva je prozorna kot le kaj. Veljkovičev je dovolj, in lahko je bilo sedaj enega dobiti, ki pravi, da je živ in zdrav prišel iz zapora. V takih stvareh se vidi vsa gniloba politične boje, žalostno je pa zlasti to, da ni moči in odločnosti, ki bi vse to podredila zakonu ter vse te afere postavila pred pravne sodnike.

Ukradenia monštrance. Da v naši državi noči biti ne konča in ne kraja držnih vlomov, ropov, tatvin in roparskih umorov spričujeta najnovješa slučaja v našem obmejnem Mariboru. V noči od torka na sredo so neznani roparji zadavili v Cvetlični ulici v Mariboru kuharico nekega finančnega uradnika ter jo oropali. — Istočasno je pa bil izvršen v mariborski stolnici držen cerkveni rop. Neznani ropov se je dal zvečer zapret v stolno cerkev, je vloml v tabernakelj ter vzel iz njega moštranco z Najsvetijšim. Zjutraj, ko so cerkev odprli, je pa ropar zapustil cerkev. Da je bil ropar zaprt celo noč v cerkvi, je dokazano, kajti pri glavnih vratah je pustil veliko mlakužo. Oropana monštranca je bila iz medenine, "lunula", to je tisti del v monštranci, ki drži Najsvetijšo, je pa bil iz zlata. X

Vrednost monštrance se ceni na več tisoč kron. Kaj je cerkveni ropar napravil s hostijo in kam jo je zavrgel, se težko reče, toda eno je gotovo, roki pravice ne bo utekel.

Dvojna smrtna nosreča o priložnosti plesa pri Sv. Jerneju nad Muto. Ceravno vse toži nad v resnicu silno draginjo, ko si nekateri skoro ne morejo več kupati živeža, imajo slabo obliko in še slabše obuvalo, se pa vendar najde še vedno dovolj denarja za nepotrebitne plese in pijačo. Tako plesno veselico ali "bal" je pitredil 12. februar, tudi Ivan Verhnjak v svoji gostilni. Vse je bilo prijetno ovenčano, muzikantje so gozdli, mladina in starina pa plesala, da je bilo veselje. Vmes je pa hodil hudič, vzbujal strasti, posebno še ljubosumnost med moško mladino. Okoli polnoči je prišlo do groženj z revolverji med Fr. Orličem, kmetskim fantom od Sv. Lovrenca in nekim graščarjem. Pa ni šlo "Jos", Nevoljen nad Rusi, ki jih je bilo več na plesu, je odšel Orlič v kuhinjo, plačal svojo ceho, ter pokazal samo kres. Strel je počil, zadel gospodarja v trebuh. Ko je fant videl nesrečo, je skočil kakor blazen skozi vrata, si nameril v glavo ter padel v sneg. Smrtnjo se je nezavesen boril še celo pondeljek. Mrtvega so prepeljali na njegov dom k Sv. Lovrenca nad Ivanikom, kjer je bil 16. februar pokopan med silno žalostjo staršev, sorodnikov in prijateljev. — Druga žrtev je postal hišni gospodar Ivan Verhnjak. Bil je kmalu po polnoči sprevoden, v pondeljek odpeljan v bolnišnico v Maribor, da bi bil operiran. Bilo je prepozno. Umrl je v torek zjutraj in bil pokopan na Pobrežju 16. februarja. Bil je skrben gospodar, katoliški možki je opravljal par let službo cerkvenega ključarja ter načelnika krajnega šolskega sveta pri Sv. Jerneju. Bil je tudi večletni odbornik občine Sv. Primož nad Muto. Kot odločen Slovenec se je udeleževal raznih menjnih obhodov ter nastopil opetovanju za pravčno mejo. Rad je čital časopise, bil naročen na "Slov. Gospodarja", bil pristaš Kmetske zveze ter ni zamudil nobenega shoda v bližini. — Zapuščeno ženo in 7 otrok, najstarejši služi pri kraljevi gardi v Beogradu, odkoder ni mogel pravočasno priti k pogrebu svojega očeta. Zvest tovaris v boju za obmejno ozemlje — počivaj v miru.

Nesreča nikdar ne miruje. Pri Kosijevih pri Mali Nedelji so se veseli družbi poigravali z orožjem, ki pa se je nenadoma sprožilo in razbilo spodnjo čelut znanemu godcu Meznačiu, ki je pač draga plačal lahkomiselnost pri ravnanju z nabitim orožjem.

Nekaj držnih pustolovščin iz Beograda. Te dni so neznani zlikovci vložili v kinematograf "Koloseum" in izropali blagajno. Kino stoji samo nekaj korakov od kraljevega dvora in krog njega je vedno vse polno policajev in žandarjev, zločincev pa nikdo ni opazil. Po predstavi so najbrž ostali v kinu, potem so se pa podali na delo, in ko so pobasali ves denar, okrog 150.000 dinarjev, so se skozi glavna vrata lepo izgubili na cesto. Da niso pri tem postali sumljivi policajem, in žandarjem in detektivom, ki nepresilno nudi okrog dvora, je več kot zdajno. Kakega poštenega človeka, ki bi bil nosil kake knjige ali časopise, bi gotovo pre ustavili in pretipali, ako ni moge kaka politično nevarna in sumljiva oseba. Pri politično tako hujši zaposleni policiji imajo lopovi v Beogradu prav lepe in dobre čase. Včasih se policijo izrabijo v svoje namene, kakor kaže sledeči slučaj: Predpoldne stopi v neko pekarno sredi mesta dobro oblečen mož, pokliče pekarstnika ter mu pove, da je prišel kot detektiv izvršiti hišno preiskavo. Peč je ves prestrašen, ko začne detektiv preiskovati, češ, da radi nekih knjig in vse tem na celo hišo obrne narobe, še hujši je pa strah, ko mu končno veli, naj gre z njim na policijo. — Priveda na policijo, detektiv pokliče na hodniku nekega žandarja, naj pa nekaj peka temu reče, da mora čakati — in izgine skozi vrata neke pisarne. Peč čaka in čaka žandar tudi, detektiv pa ni eden. Poldne se proc, orožnik je lačen in odidek peč pa sestaka še dolgo popoldne, dokler se ne ohrašči in stopi v pisarno ter tradi-

niku pove, da ga je eden od policijskih gospodov pripeljal sem, da že teliko in toliko určaka in da bi rād vadel, kaj bo z njim. Uradnik o tej zadevi ničesar ne ve, povprašuje pa po drugih vrsarnah, kdo bi bil odredil pri temu veku hišno preiskavo in kdo ga je privedel. — Nobeden! — In tako se je člavn policiji le vendar zazdele, da je zopet kak zločinec grdo potegnil. V pekarni, kamor so pravi policisti spremijali lastnika, se je video, kako dobro se mu ie to posrečilo. Ko je pek v velikem strahu stopical in čakal na nadnuknu pri policiji, je prefigani lopov skozi druga vrata odlite. V njegevce pekarno ter pobral ves denar in še druge stvari, ki so mu padle v oči prej, ko je plašil peka s preiskavo in s svojim lažnjivim detektivom.

Se pri pogrebu ne miruje nesreča. V Kolašinu v Crni gori je umrla hčerka Vuka Vlahoviča, nakar so jo položili na mrtvaški oder v drugem nadstropju hiše. Rajna je bila prijavljena in jo je prihajalo kropiti mnogo ljudi. Malo pred pogrebom je bilo v sobi mrtve 60 ljudi, pod težo so se vdrla tia in vsi so padli z mrljcem v prvo nadstropje. Težko in lahko ranjenih je 21 ljudi.

Cloveka je hotel — a pogodil je osla. Vojak Feratovič (z okolice Skoplja) je bil ljubosumen na svojega soseda, ki je preveč ljubezljivo pogledoval za Feratovičovo ženo. Iz ljubosumnosti je sklenil temeča ubiti in je nanj tudi ustrelil, ko se je ta nič slabega sluteč vračal na oslu domov. Ferovič pa ni zadel moža, sovražnika ampak je s strehom ubil njegovega osla in je bil radi tega čina obsojen od sarajevskega vojaškega sodišča na 2 leti in 8 mesecev.

Drzen napad. Nepoznan ter dolej se neodkrit razbojnik je udri 17. t. m. v stanovanje Aleksandra Laziča v Zagrebu na Maksimirski cesti. V stanovanju je bila samo 13 letna hčerka Anka Novak. Tolovaj je vprašal dekllico, kje shranjuje Lažič denar, a dekle mu je odgovorilo, da ne ve. Lopov je zamašil na to dekletcu usta z žepnim robcem ter jej zapretil s smrto, ako bi se zganila z mesta. Nato je začel preiskovati brezuspešno vse omare in predale. Ko je tolovaj najbolj marljivo iskal denar, je na enkrat pozvonilo na vrati stanovanja. Lopov se je ustrašil, pograbil deklico, jo odnesel na stranišče, sam pa pobegnil skozi okno stranišča.

Sorodniki bodo veseli. V mesetu San Francisko v Ameriki je preminil Dalmatinec Peter Vidovič, ki je berčil po mestu mnogo let. Po smrti beba pa so našli njegov testament, v katerem zapušča sorodnikom 120.000 dolarjev, kar znaša v naši jugoslovenski valuti 36 milijonov krov.

Skoro popolnoma je uničil požar v splitski luki parnik „Vidovdan“, ki je bil zasebna last. Pri gašenju se je lahko ponesrečilo ved pristaniških delavcev.

Nabiralnik. Poročil se je Simon Dolenc v Mihovcah pri Cirkovcah z Marijo Drevenskom v Pleterjah, oba iz dobre krščanske in narodne hiše. Na veseli gostiji se je potom licitacije nabralo 720 K (360 K za sklad Slovenske zvezze in 360 K za Dijaško kuhičo v Mariboru). — S v. Marjeteta na Dravskem polju. Na gostiji F. Brodnjak-Kac so veseli svatje darovali za sklad šentjanžkega Orla 400 krov. Vsem blagim darovalcem se odbor najsrneče zahvaljuje, novoporočenemu pa želi mnogo sreče in blagoslova božega! — S v. Peter na Medvedovem selu Na kolini pri g. Fr. Verku v Kačem dolu se je nabralo za volilni sklad Kmetske zvezze 1200 K. Darovalcem iskrena hvala! — Gospod Peter Spital, kmet v Saleku, je postal za „Tiskovni dom“ 75 dinarijev. —

Črešnjevec. Na gostiji Blaža Faželj in Marije Drevensko se je nabralo 600 K za domače zvonove.

Za novo ustanovljeno Izobraževalno društvo na Prijovi so zložili veseli gosti na svatbi Sajko-Pšeničnik 500 K. Živeli posnemovalci!

Gospodarstvo.

Mraz in vinska trta. Pretekli leti smo imeli v Sloveniji in najbrž tudi po celi Evropi grozen mraz. Nas vinorence bo to zanimalo, posebno, ker je ta nevaren vinski trti. Vinska trta prenese dobro zazorjena do 18

stop. C brez škode, vendar smo imeli letos precej več. Zato bi bilo dobro, da bi se v vseh vinogradnih krajih vinoreci zanimali, koliko škode je na redil mraz na vinski trti, katere vrste so najbolj občutljive in katere bolj odporne prof. mrazu. Mi vzamemo 100 očes od več vinskih rož in se s tem, da jih krerežemo, kar vinoreci tako dobro vejo) prepričamo, koliko očes je od teh sta uničenih, toliko procentov je vzel potem mraz. To naj bi se na redilo pri vsaki sorti. V interesu dobре stvari je, da bi se za to zanimali vsi boljši vinogradniki, to poročali v Slov. Gospodarju, ki bi sestavil pre glid iz posameznih delov in sort, da se tako prepričamo, katera vrsta je najbolj občutljiva in katera najbolj odportna. Ponovno prosimo vinorece, te usluge, za kar jim bode hvaležna vsa javnost.

Vinska trta in mraz v južnih obdonavskih krajih. V obdonavskih krajih naše kraljevine, v Rumuniji, ob Seretu, na Ogrskem ob rečnih nižinah in tudi na Nižje Avstrijskem pride po zimi večkrat z vetrom združen mraz, do 30 stop. C, ki povzroči požar vinske trte. Zato imajo tam trs izčisto pri tleh, režejo ga na glavo, kar pri nas ameriške matičnjake, to večjemu z dvema očesoma. V jeseni pa tam trs obsujejo z motikami ali povnem s plugom. Spomladi, predno se začne rez, morajo trs najprej od kopati. Sparonov (locnov) tam seveda ne pozna. Vendar roditi tam trs izvrstno. Kot najboljši vinorodni kraj v naši kraljevini ob Donavi je Smederovo, nekaj letovičje kraljevo. — Vendar vsa ta, kakor tudi banaška, rumunska in ogrska vina nišči za naš okus, ker niso harmonična, to je, njih moč, kislina in ekstratne snovi niso v takem razmerju, da bi smeli imenovati to vino pitno. Vendar znajo naši vinski trgovci iz kake kislice iz naših krajev in močnih južnih vin kmalu napraviti harmonično vino, posebno se je pa zadnji čas močno razvilo pančanje vin, nakar naše g. kletarske nadzornike in vinarske organizacije opozarjam, da so oprezn!

Nerodovitnost sadnega drevja.

Marsikateri naših sadnjerejcev ima v svojem sadovnjaku drevo, ki noči in noči roditi. Nekatera teh drevesa so pravcati velikani, rastejo kot noroglav, a prinesajo komaj par kilogramov na leto. Napak je lahko tu premnogo, katero so vzrok nerodovitnosti:

1. Zemlja v sadovnjaku je pregnona, bližu gnojilu in tam, ker se sčaka gnojnica kar naravnost v sadonosnik leta in dan najdemo večkrat bujno rastoča, a nerodovitna drevesa. — Pri preveliki množini dušika in kaliča, ki ga nudi gnojnica, raste drevo samo v les in ne napravlja rodnih brsti. Napravi naj se tu gnojnica jama, v katero se bo stekala gnojnica, in drevju bo pomagan. Večkrat po zimi in spomladi zlišemo še gnojnico k drevju, po juniju pa to opustimo, da ne dobi drevo zopet preveč hrane in ne raste samo v les.

2. Zemlja je premrzla in premokra. Tukaj je pomoč lahka, napravimo odvodne jarke ali drenažo. Če pa tem n mogoče, je vsako drevo v taki zemlji obsojeno v smrt in nerodovitnost. Le ako sadimo na kupe, t. j. na več vozov od drugod pripeljane zemlje, se da mogoče še porabiti.

3. Zemlja je prervana na redilnih snoveh ali prodnata. V prvem slučaju se pomaga z obilnim gnojenjem, v drugem pa zopet s sajenjem na kupe, ali pa s sajenjem bolj pritličnega sadnega drevja, ki ne razprostira svojih korenin tako globoko in bo mogoče tudi v plitvi plasti našlo še dovolj hrane.

4. Lega je premrzla, prevetrovna, spomladanskemu mrazu izpostavljena. Tukaj gre za izbiro pravih vrst, poznočetvečih vrst, vsai imamo precej takih, ki tudi v takih legah uspevajo.

5. Kronske drevje je mnogo preposta, drevo ne more tako nastaviti rodih brst. Izredčenje edino zdravilo, za kar najboljši čas je sedaj.

6. Prevelika rodovitnost v mladosti. Mnogo drevja že v mladosti roditi, da se izrodi in v najlepši njejov starosti že prestane roditi. Mladega drevesa je najbolje prvi pet let po saditvi ne pustiti roditi. Mlada rodovitnost je vedno v škodo pozneje.

Prva leta mu odstranimo vse cvetne popke in mu dobro gnojimo, da drevo boj raste, kar tudi prezgodnjo rodovitnost ovira.

7. Neprava izbira vrst. Sadjerec mora imeti odprte oči in opazovati povsod in vselej, katere vrste so za njegov kraj primerne. Imamo mnogo vrst, ki v nekaterih krajih ne uspevajo, mnogo pa zopet, ki izvrstno rodijo. Zato pomisli dobro pred sajenjem in so smo že na jasnom, še enkrat vse dobro od kraja premislimo, katere vrste bomo sadili.

8. Poznorodeče vrste. Mnoge vrste začnejo zelo pozno roditi. Pri takih, ki so nam znane, moramo pač počakati.

Najdemo pa mnogokje drevo, ki kljub vsem noči in noči roditi. Vzroki tu so pač lahko različni, najbrži je ologični, t. j. živiljenjski. Tako drevo poskusimo prisiliti na ta način, da jo z močno žico pod vejami močno podvežemo, da se žica zaje v skorjo. Skozi to ne more drevo pošiljati po skorji navzdol hranilne snovi, katere pripravila z listi, te ostanejo v drevju in uplivajo na rodovitnost. Tudi takozvanou rikanje se uporablja. Koža se tam na široko olupi ali še nekaj manj, tako da jeseni zojet zaraste. Vendar je to že nevaren posel. Najpoprej se pa prepričamo, ako ni kaj drugega zgoraj navedenega krivo, odstranimo ta vzrok in gotovo bo odstranjena tudi — nerodovitnost.

Agrarna država smo — a kupuje prehrano Beograd! Kot agrarna država smo razkrivani po celi svetu. Banat je bil svojčas žitnica srednje Evrope. Za obstoja stare Madžarske je bil Banat žitnica rajne Avstrije. A v naši čisto agrarni državi se je zgodilo Gospodovega leta 1922, da kupuje Beograd, kateremu je pred nosom Banat, 200 vagonov žita za prehrano v Rumuniji. Po sklepu ministrskega sveta se za ta uvoz ne bo plačala uvozna carina. Malo čudno, da povsem agrarna država, ki se hvališa pred celim svetom, koliko prehrane lahko izvozi, pa naročuje za svojo prestolico žito iz sosedne države. Mogoče pa je naročil Beograd rumunsko žito iz razloga, ker je to ceneje, kot naše iz Beckereka, Vršča in Novega Sada. Ravnotek naveden slučaj je lep primer iz poglavja o modrosti naše gospodarske politike sedanjih vladinovcev.

Gospodar pa tak — ta naš minister Pucelj! Ministrski svet je odobril poljedelskemu ministru kredit 16 milijonov krov za nakup semenske pšenice za one kraje, ki so bili pripravet po suši. Minister Pucelj bo poslal sedaj na Čehoslovaško posebno komisijo, ki bo nakupila pšenico po 100 krov 1 kg, ker je češka valuta napravila naši tako visoka. V Banatu pa lahko kupil gospod Pucelj žita za same po 18 K 1 kg in bi bili povrh se prihranjeni vsi stroški za prevoz čehoslovaškega žita in izdatki za vzdrževanje nakupovalne komisije.

Kaj bo, kaj bo? V strahu smo za setve, ker je padel sneg na zaledenela tla in že predolgo leži. Na polju ob Muri se decemberski in januarski sneg ni skopnel popolnoma, pa je zapačil že novi. In na snegu se dela, ker po dnevi sneg kopni, trda ledena skorja, ki ovira dohod zraka. Ker zraven pritiska že 14 dni vedno hujši mraz, ki se giblje med 14 in 20 stop. C, se kmet upravičeno boji, da je zastoupi sejal. V Berkovcih je neki gospodar šel odkapat setev. Ko je z metlo zmatal sneg z njive, je obenem odlomil bilke, ki so štrlele, kakor steklene igle iz zemlje. Posebno rane setve trpijo vsled mraza in leda. — Revni sloji silno trpijo vsled hude zime. Viničarji in manjši posestniki, katerih edini vir dohodka je vino, istega ne morejo spraviti v denar, ker ni kupec. Teh pa ni, ker smo gornji slovenjegoričani odrezani od sveta, od kar ne vozi vlak čez Špilje. Odprite že vendar enkrat to progo, ki je za nas živiljenjske važnosti. Ker nimajo večje najpotrebnejšega, se množijo tativine. Jakob Zorec, viničar v Stančincih je mislil celo, da je boljše iti v smrt, ko pa v bedi živeti. Zato je šel, ter se obesil.

Kmet, zadružna v Ptuju nas naproša objaviti, da ima v zalogi še nekaj umejnih gnojil, tako fosfatnih, kakor kalijevih. Ker je blago deloma še od prej, so cene zelo ugodne. Kmetovce pozivamo, da takoj krijejo svojo lastno potrebo, ker mora zadružna sicer, da izprazni skladnišče, biago skupno naprej prodati in bi bili kmetovalci s tem oškodovani.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na

sejmu dne 14. t. m. se je prinalo: 7 bikov, 180 volov, 250 krav, 4 konje in 5 telet. Skupaj 446 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 26 do 32 K, poldebeli voli 18 do 25, plemenski voli 18 do 25, biki za klanje 18 do 25, klavne krave debele 20 do 25, plemenske krave 18 do 20, krave za klobasarje 13 do 16, molzne krave 18 do 20, breje krave 18 do 20, mlada živila 15 do 23.

Prodaja konj. V tork, dne 28. t. m. se bo vršila ob 10. uri dopoldne na Stolnem trgu v Mariboru ficitaciona prodaja dveh vojno državnih konj.

Mesne cene v Mariboru. Volovske mesne I. vrste 1 kg 46 do 48 kron; II. vrste 42 K; meso od bikov, krav, telic 36 K; telečje meso I. vrste 36 kron; II. vrste 32 K; svinjsko meso sveže 58 do 75 K.

Cene na slamo in slamo v Mariboru. Preteklo soboto so v Mariboru kupovali ozir, prodajali seno po 750 do 850 K za meterski stot, otavo za 900 K in slamo od 480 do 540 K za meterski stot. Blaga je bilo zelo malo in v kratkem času vse razprodano.

Cene poljskim pridelkom. V Srbiji stane pšenica 390 din., rž 310, ječmen 270, oves 290, koruza 315. V Vojskodini stane pšenica 410 din., rž 320, ječmen 280, oves 300, koruza 315. — Na Dunaju stane pšenica 390, rž 320, in ječmen 280 din. V Pragi stane pšenica 400, rž 350, oves 310, koruza 300 din. meterski stot. V Novem Sadu načršajo cene, kajti dovoz je stao, povpraševanje pa živalno. Pšenica stane 1700 do 1720 K, ječmen 1230 do 1250 K, koruza 1280 do 1300 K, moka nulerica 22% do 23 K 1 kg, moka stavy, 21% do 22 K, krušna moka 21% do 21 kron, otrobi 930 do 950 K. Slavonski oves stane po 1250 K, koruza po 1270 kron. Stari beli fižol stane po 1060 K. Cene moki naraščajo. Svinjsko mast se plačevali po 7½ K, za čeplje 23 in za orehe po 40 K.

Mariborsko tržno poročilo. — V soboto, dne 18. februarja, so bile v Mariboru sledeče tržne cene: Špeharjev je bilo 28, teža zaklanih svinj je znašala 3640 kg, teža pripeljanega krompirja pa 3000 kg. Krompir so prodajali po 5.70 K kg, špeh po 76—85 K kg, svinjetino pa po 68 do 80 K 1 kg.

Pšenice je bilo 80 kg, kg po 13 kron, ječmena 40 kg po 7 K, koruza 5 vreč kg po 12 K, ovska 8 vreč kg po 8 K, ajde 2 vreč kg po 7 K in proso so prodajali kg po 10 K. Kokosi je bilo 40, komad po 100 do 140 K. Goski je bilo 10, komad po 300 do 400 K, rago 15, komad od 90 do 120 K, puranov je bilo 25, komad po 400 do 600 K, kunc 30. Fižol je stal 12 do 14 K liter, česen, 32 K kg, sveže zelje 16 do 20 K kg, kislo zelje 8 K, šopek peteršilja 2 K šopek zelenjave k juhi 2 K, jalobila kg 24 do 26 K, suhe slive kg po 36 K; mleko liter po 10 do 12 K, surovo maslo kg 120 do 140 K, svinjska mast kg 90 do 94 K, eno jačje 8 do 10 K. Na trg se v primeri s prejšnjimi časi ni pripeljalo niti eno desetino blaga, tako da je bilo v par urah vse poprodano in je moral marsikdo iti — prazen domov. Posledico suše in občutnega pomanjkanja denarja!

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Žatcu je bilo v zadnjih dobi nobene živilne hmeljske kupčije, kajti, kdor še ima večje množine pravokrstnega hmelja, ga drži za poznejsko dobo, ker upa, da bodo cene poskočile, po hmelju manj vredne kakovosti je pa povpraševanje malenkostno.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 315 do 320, francoski frank stane 29,50 do

lepo nastikal potreboj da se združijo v Mladeničko zvezos vši pošteni in trezno mlačiči mladeniči. V tej zvezi se naj naši mladeniči duševno in telesno izobražujejo. Lepe in zdrave misli tega vrlega mladeniča so naredile na njegove stanovske tovarlše najbolji ši včas. Mladeniči! Iščite zabave in razvedrila v izobrazbi, ne iščite je pa po krčmah in na plesiščih!

Kokarje pri Rečici. Gostilničarji se hudejo, zakaj da ni Miha Cajnar kmet iz Pustega polja, naš župan; potem bi ne bilo tako strogo s policijsko uro, saj bi jo g. župan sam največkrat prekoračil. Upamo, da bo nov župan naredil red tudi v tem oziru in gledal da se bodo tozaidevni predpisi upoštevali tudi v gostilni pri „Goverku“ in „Poklerju“.

Kokarje pri Rečici. Da samostojnež niso proti duhovnikom, to je pokazal tudi edini samostojnež naše občine, kmet iz Pustega polja Miha Cajnar. Kako prijazno vabi duhovnike na svoj dom. Kako jih bogato pogosti! Celo tako se ponuja, da ponudi pobratimijo duhovniku, če tudi je le kaplan. Ce pride duhovnik po zbirci, kdo da največ? Kmet Miha Cajnar! Ce priredi Kmetetska zveza zborovanje pri Cuježu, kdo se ga udeleži trezen in ne moti govornika? Zopet on iz Pustega polja. Ce hoče kdo napasti domačega g. kaplana, kdo ga brani? — Zelena roka kmeta iz Pustega polja; in ta roka je močna, saj se je že v entnosti vadila v obrambi pred žagarji.

Kokarje pri Rečici. Tako se godi političnim izdajicam kot se je zgodilo slabostojnežu Mihotu Cajnar iz Pustega polja. Prvi in edini, ki se je kot odbornik izneveril Kmetetski zvezi na Rečici, je bil kmet Miha Cajnar iz Pustega polja. Prvi in edini, ki se je udeležil shoda samostojnežev v Celju, je bil Mina Cajnar, kmet iz Pustega polja. Prvi in edini, ki je raznašal po naši dolni zelene letake s kravo, je bil kmet Miha Cajnar iz Pustega polja. Prvi, ki je grozil sedanjemu županu, — svojemu svaku — da ga bo ustretil, če bo izvoljen za župana, je bil kmet iz Pustega polja, Miha Cajnar. Prvi, ki je bil na kandidatni listi samostojnežev, je bil kmet Miha Cajnar iz Pustega polja. Zato pa je tudi kot prvi dobil brco od volilcev, ki so se mu na tihem posmehovali in Šepetali: Miha — samostojnež nam županil ne bo! Živijo, vrli Kokarčani.

Razbor pri Slov. Gradiču. V tukajšnji župniji je dne 13. t. m. bil poročen vrl pristaš Kmetetske zveze Fr. Kotnik z Marijo Veršek. Na gostiji se je potom Ivana Knez in Franca Smon nabraljo od veselih gostov za tiskovni sklad KZ 40 dinarjev. Upamo, da bo novoporočenec tudi naprej ostal delaven za KZ. Bilo srečno!

St. Jur ob Taboru. Dne 12. t. m. se je vršil pogreb tukajšnjem Samostojnežu, ki bo marsikateremu samostojnežu ostal v najlepšem spominu. Vodil ga je Mermolja, ki je ob sklepu še enkrat tolazil uboga žalujoče. To ni bilo posebno težko, prvič, ker nikdo za materjo samostojno preveč ne žaluje, drugič pa je vseh žalujočih zborovalcev bilo samo okrog 30 (beri in reci tredeset). Vsem bratcem samostojnežu iskreno sožalje. Potolažite se lahko, saj boste za materjo samostojno podedovali celo vrsto ogromnih davkov, povrhu tega pa, kar je največ vredno, suženjski centralizem. — Nežaluoči ostali.

Šoštanj. V zadnji številki „Slov. Gospodarja“ se je v dopisu iz Šoštanca vrinila neljuba pomota in sicer: je bila mišljena le petrazredna ljudska šola na kateri je zaposlenih 14 učiliških moči, ne pa meščanska šola. Apeliramo na krajni šolski svet, da se take za to zavzame, da se razmera na ljudski šoli čimpreje preuredi.

Smartno pri Gornjem Gradu. Z velikim veseljem pričakujemo tukaj nove zvonove. Dobimo 3 bronaste iz ljubljanske litarne. Kakor vedno, so se tudi ob tej priliki tukajšnji župljanji izkazali radodarne in za božjo čast vnete. Dasiravno ni velika župnija, so pa vendar v pretekli jeseni v kratkem času zložili skupaj blizu 55,000 din. (220 000 K). Prisrčna hvala in stori Bog pličaj blagim možem, ki so k temu pripomogli, kakor pravi domata pesme: So dobri možje naši se skupaj tu zbrali, — Pa sišti, nadzret, pobrat denar, — Miru prav-

nobenemu niso prej dali. — Ko najšel on v žepu veliki je dar, — Posebej zasluge imajo pri tem Martin Zavolovšek, Fr. Lener, zlasti še Franc Remič (Žefeli), ki je imel največ skrbib in potov tudi v Ljubljano. Prihodnjo nedeljo 26. t. m. se bodo, aka Bog da, spravljali v zvonik. Poprej še bo okoli njih zunaj med godbo in petjem darovanje; ako bo mirno, solčno vreme, tudi zunaj cerkve pridiga. K tej prelepi in veseli slovesnosti ste verniki od blizu in daleč najlepše povabljeni.

Rajhenburg. Govori se, da se bo naš naučitelj ločil od nas v Celje v svojo hišo. Najbrž te govorice ne odgovarjajo resnicu; v njih se zrcali le tista želja vseh Rajhenburžanov, da bi radi videli, če bi odšel; saj je znan vsled velike obzirnosti napram učiteljstvu šole, vsled svoje odkritosčnosti in mirojubnosti nasproti tržanom in vsled svoje velike delavnosti v „Sokolu“. Nazdar, brat Sokol! Bog živi!

Rajhenburg. Navdušen, vročekrni pristaš mustačastih demokratov Izpod zvona sv. Petra je moral plačati več sto kron stroškov, ker je razčilil našega vrlega somišljenika in trškega župana Cvirna. Čevljarsvo mora biti dobra obrt, da lahko čevljars A. plača toltko stroškov! Mogoče pa so mu plačali Sokoli, oz. povrnili denar, saj posebno nadučitelji vlečajo mastne plače. Gospod A., drugič ne pojde na led, da se zopet ne vdere; draginja je čedalje večja.

Rajhenburg. V podružnictv sv. Križa smo obhajali zlato poroko krščansko vzglednih zakoncev Kelhar Martina in Jožeta iz Ceranca in ob enem poroko dveh njegovih sinov Jožeta in Janeza. Bog dal tudi zanaprej obito blagoslova pridni in krščanski Kelharjevi hiši!

St. Vid pri Planini. Večina pametnih mož se je že povrnila nazaj v našo Kmetetsko zvezo in zapustila sa mostojno stranko. Pričakujemo, da bo storil tudi J. S., kmet v Dobropolju Čudno se nam zdi, da se drži tako dolgo samostojnih, strank, ki se rekrutira po večini iz nekdajih štajercijancev, ki so bili veri in duhovnikom sovražni. J. S. pa ima 2 sina pri Salzijancih, ki bosta kmalu duhovnika, toraj ne spada v stranko, ki napada duhovnike in Cerkev. Pa brez zamere!

Razne novice.

Slovesnosti poroke našega kralja. Poroka našega kralja z rumunsko kraljino Marijo se bo najbrž vršila dne 4. junija t. l. ob binkoštih praznikih. Slovesnosti poroke so določene na pet dni. — Beogradu je sestavljen poseben odbor, da se posvetuje in pripravi svečanosti ob priliki poroke kralja Aleksandra. Odbor je imel dne 14. t. m. sejo, na kateri je bil določen načrt te slovesnosti, načrt bo v odobrenje še predložen kralju in vladni. Vse slovesnosti bodo imele narodni značaj. Priredile se bodo razne umetniške manifestacije, v Beogradu velik koncert — pri katerem bo sodelovalo 200 glasbenikov — nadalje svečana gledališka predstava v narodnem gledališču, takozani „beneški večer“ na Savi in na Donavi, umetniške razstave, vojaške parade v velikanskem obsegu itd. V drugi polovici meseca aprila pričakujejo prihod rumunskega kralja v Beograd. Minister kraljevega dvora Janovič in predsednik beograjske občine sta dne 13. t. m. obiskala ministrskega predsednika Pašića, s katerim sta razpravljala o pripravah za slovesnosti ob priliki prihoda rumunskega kralja v Beograd ter o slovesnostih o priliki poroke kralja Aleksandra.

Strašen seznam pohabljencev iz svetovne vojne. Amerikanci so sešeli in vplide izza svetovne vojne in jih porazdelili na posamezne države tako: Francija ima 1,500.000 vojnih pohabljencev, Angleška 1,000.000, Italija 570.000, Poljska 320.000, Amerika 246.000, Čehoslovaška 175.000, Avstrija 164.000, Jugoslavija 154.000, Kanada 88.000, Rumunija 84.000, Belgija 40.000 in Nemčija 1.400.000. Skupno število vseh vojnih invalidov znaša — 5.917.000.

Zamrznjene reke. Ostri mraz zadnjih dni je povzročil, da so nekatere večne reke zamrzlike Donava je čisto zamrzla in znaša dobrost lednega boja

kod kraja 25 cm. Sava je zamrzojena le same ob obali. Zadnjič so velike reke zamrzlike leta 1910 in je znašala dobrost ledu na Donavi pole metra, tako da so se lahko vozili na saneh in vozovih preko.

Samomor generala. V Gradiču se je astrelil general Oskar Bankovac, ki je bil naš jugoilevanski državljan. Bankovac je prosil pri nas za pokojino, a so mu v Beogradu to prošnjo zavrnili. Radi obupnega finančnega stanja in rabi pomanjkanja si je končal sam življenje.

Cene paidajo, toda ne pri nas, ampak v Avstriji. Graška „Tagespost“ od srede poroča, da je došla v Gradič velikanska množina sladkorja iz Češke, nadalje velike množine masti, raznovrstne moke, kave in riža. Imenovani list z radostjo pozdravlja dejstvo, da so začele cene za ta živila v Avstriji zelo padati. Kako je pa pri nas? Vsled naše slabše gospodarske politike pa cene za živila v naši državi brezizjemno skokoma naraščajo. Naroči svet!

Parnik — se je potopil. Brzoparnik na dva vijaka „Conia“, ki je spadal k liniji Hamburg—Amerika, je zadel zadnje dni na dolenji Labi na taki množine ledene plošč, ki so plavale po reki, da je dobil luknjo in se potopil. Od posadke se je rešilo le 12 mož.

Največji parnik na svetu gradijo Angleži. Novi parobrod bo tehtal 56 tisoč ton in bo zgrajen za prevoz štiri tisoč potnikov. Dolg bo 320 m, visok 32 m in širok 30 m. Parnik, ki se bo imenoval „Majestic“, bo kurjen s petroljem, kar bo obdržalo vedno enakomerno hitrost med vožnjo. Na svojo prvo pot po morju se bo podal novi ladijski velikan 15. maja t. l.

Pomiloščenje čehoslovaških komunistov. Po poročilih iz Prage bo pred sednik čehoslovaške republike te dni pomilosčil vse tiste komuniste, ki so se udeležili komunističnih prevratnih poskusov leta 1920. Nad 500 komunistov med temi tudi njihov vodja Muna, bodo deležni pomiloščenja in izpuščeni iz ječ. Kaj pa pri nas?

Steklo, ki se ne da stregi Inženirji neke češke tvornice za steklo so iznašli način, po katerem se zamore napraviti steklo, katerega vobče ni mogče razbiti in tudi ne poči na ognju. Preizkusili so jakost stekla na ta način, da so napravili steklene zagozde in ih zabiljali v lesene klade, pa so vzdružale udarec. Izdelali so iz tega stekla tudi lonce, jih pristavili k močno gorečem ognju, a niso počili. Industrija tega čudnega stekla bi se lahko lakovila razvila na veliko, ako bi ne bila silno velika carina na pesek, ki se rabi pri izdelavi tega trpežnega stekla, ki se mora uvažati iz Nemčije.

Ustrelila se na moževem grobu. V Iserlohu na Nemškem je povozil smrtno tramvaj nekega delavca. Ko so žrtev tramvaja že položili v grob ter mu je pelo pevsko društvo poslovno pesem, je potegnila žena rajnega revolverja si pognala kroglo v glavo. Smrtno ranjeno ženo so prepeljali v bolnico.

Smrt — radi cigare. V Remscheidu je prenočil neki mlašček v hotelu. Kot straten kadilec si je zapalil ležeč v postelji cigaro in pušil, dokler ga ni premagala utrujenost in e zaspal z gorečo smodko v ustih. Med tem pa je padla cigara iz ust na postelj in jo užgala. Kadilec se je še le prebudil, ko je bila cela postelj že v plamenu. Silno se je ustrašil in ves zmeden se je pognal skozi okno sobe 14 metrov globoko na cesto, kjer je obležal pri priči mrtev.

Odbila — krvno nagrado. Hči gostilničarja Kratzmüller v Herfordu bi imela dobiti nagrado 20.000 mark, ker je predala policiji ubijalca načelnika Seiferta. Ona pa je nagrado odbila z opravičbo, da odklanja — krvni de-

Strajk — radi pušenja. Zadnje dni je prišlo v Leedsu na Angleškem v tvornici za perilo do štrajka delavk radi pušenja. Med delom je bilo v tej tvornici strogo prepovedano pušiti. V ponedeljek pa so iztaknili nadzorniki štiri delavke s cigaretami v ustih — tvornica je te delavke odpustila takoj iz službe, a njihove tovarišice so stopele v stavko z zahtevo, da se sprejme odpuščene zopet nazaj v delo. Tvrdka je to zahtevo štrajkarjev odbila in se da je že v tvornici 4 dni stavka.

Tatvina v francoski državni banki in tiskarni bankovcev. Ko so med vojno Němci napredovali na Francoskem, se je francoska državna banka umaknila v Clermont-Ferrand. Ko so nedavno radi preureditev pregledovali zaloge po kleteh, so odkrili, da manjka 100.000 frankov in sicer dva sežnja s tisoč bankovci po 50 frankov. Ne ve se, ali se je tatvina sedaj, ali pa že poprej izvršila, sumijo pa Italijana Demarchija, ki je kot elektrotehnik imel večkrat opravka v bančnih in tiskarniških prostorih ter je vse kote dobro poznal.

Da si kupijo živil za glađajoče uživo, udobjo, snujejo v sovjetski Rusiji zakonski načrt za prodajo cerkevih dragocenosti in umetnin.

Črni princ kot vratar. V nekem velikem hotelu v Nici služi zamorski princ Brahim Kahala Hengami, prestonosladnik v Bornou — kot vratar. Državo njegovih prednikov so si že pred vojno razdelili Francozi, Angleži in Nemci ter napravili iz nje svoje kolonije, njemu kot odstavljenemu princu so pa nekaj let plačevali precejšnjo vzdrževalnino, ali kakor se pravi, apačna. S temi obilnimi sredstvi je črni princ mnogo potoval po Evropi in privoščil si je v obilni meri — vse naslad, ki jih nudi. Nazadnje se je zapil in zakartal. Ko je šlo z njim tako navzdol, je prišel celo radi raznih stvari francoskim oblastim v roke. Bil je dolgo zaprt, ko je bil spet prost, je šel domov v Afriko, tam pa ni držalo in sedaj rajši v hotelu bogatinom služi in vrača odpira.

Izbruh svetovne stavke. Ameriška poročila pravijo, da bo izbruhnila v Združenih državah Severne Amerike velikanska splošna stavka, kajti že delj časa trajajoča pogajanja med delavci in podjetniki so pršla sedaj na mrtvo točko in so se popolnoma razbila. Rudarji n. pr. zahtevajo 20% povisitev mezd in nobeojo od te zahteve za las odstopiti. Rudarjem so se sedaj še pridružili železničarji, vsled česar bi stavkalo več milijonov delavcev, zlasti, ker se je tu delavstvo v predilnicah in drugih podjetjih izreklo za stavko. Angleško časopisje zatrjuje, da utegne ta stavka potegniti s seboj še tudi mnogo delavstva evropskih industrijskih držav, vsled česar bo ta stavka svetovna stavka!

Ameriška reklama. Neka ameriška tvrdka tkanin je narepila vsepolno lepakov sledeče vsebine: „Išč se oseba, ki dobro izgleda in po dnevi rada spi. Drugega ni potrebno, kot prav trdno spanje. Plačuje se prav dobro!“ — Velika množica je oblegala to podjetje, da se ponudi za trdno spanje proti dobremu plačilu, ko se je pavezelo, zakaj gre, se je odmikal eden za drugim. Iskali so namreč človeka, ki bi hotel ležati v izložbi tega podjetja, običen v tkanine, ki se v njem izdelujejo, v dokaz, — da te tkanine tudi v tej hudi zimi kljubujejo mrazu. — Nekateri so vendar poskusili, pa ne dolgo, tvrdka je morala nazadnje obleči voščenega moža v svoje izdelke in ga razstaviti v oknu. Čivim je bilo kljub veliki reklami le premrzlo.

Reklama v oblakih. V Buffalu, do movini Barmumovi, ki je slovel kot kralj reklame, so prišli na naravnost neverjetno misel. S pomočjo ogromnih reflektorjev so pričeli projicirati razne reklame slike, ki se vidijo potem v oblakih. Najprej so projicirali sliko nekega stolpa, ki se je, čeprav samo v zunanjih obrisih prav lepo viden. „New York Herald“ piše, da grad je sedaj reflektorje, katerih svetloba je preračunjena na 1 milijard siveč. Na ta način bo omogočena razklamne slike, predstavljajoče razne svetlobe slike 12 do 18 tisoč metrov oddaljenih oblakov. Tako bodo Amerikanci prav kmalu gledali v oblakih rezobne praške, lukšuzne predmete itd.

Dragocenost vsake hiše je lekarji Felleri prijetno dišeči „Elsa-Fluid“, najboljše sredstvo za drgnjenje hrba, rok, nog in celega telesa, kot kosmetikum za negovanje zob, zobnega mesa, ust, glave itd. Močnejši in boljši, kakor francosko žganje. Tri dvojnate steklenice ali 1 specjalno steklenico skupaj z omotom in poštno za 48 K pošilja Eugen V. Feller, Stubic donja, Elsa trg 341. Hrvatsko, ge.

LEPOTA

če, obraza vratu, rok, tako kakor tudi lepa rast las se morejo samo skozi razumno nego lepote dosegči. Tisočera priznanja so dospela od vseh delov sveta za lekarnarja Fella:

ELSA "lilino mlečno milo najbolje blago, najfinjejsi milo lepote"; 4 kosi z zamotom in poštnino 98 K.

ELSA "obrazna pomada odstrani vsako nečistost kože, solnčne pege, zajedance, nabore itd., naredi kožo udihko rožnato-belo in čisto; 2 porcije načasta lončka z zamotom in poštnino K 52".

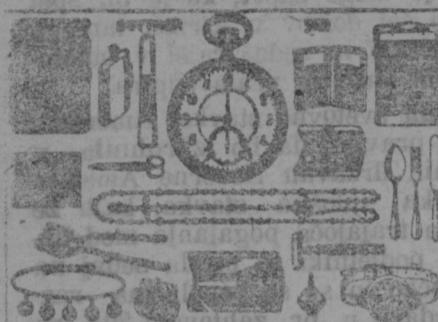
ELSA "Tanolina pomada za rast las krepi kožo glave, preprečuje izpadanje, lomljene in cepanje las, zaprečuje pruh, prerano očelost itd. 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštnino K 52. Prodajaleci ako narocijo najmanj 12 kosov od enega predmeta dobijo popust v naravi."

Razno: Lilino mleko 15 K.; Brkomaz 8 Kr.; najfinjejsi Hega puder dr. Klugera v velikih originalnih škatulah 30 K.; puder za gospe v vrečicah 5 K.; zobni pršek v škatljah 7 K.; v vrečicah 5 K.; Sachet dišava za perilo 8 K.; Schampon za lase 5 K.; rumenilo 12 listkov 24 K.; najfinjejsi parfem po 40 in 50 K.; močna voda za lase 58 K. Za razne predmete se zamot in posnima posebej računa.

EUGEN V. FELLER, lekarnar, Stubica donja, Elsa trg 341 Hrovaško. 2-20 741b

Našli bodete za lastno uporabo in **DARILA**, predmete v zlatu, srebru, nakitu, verižice, prstane, uhane, narokvice in krstne spominske obeske od raznih potrebščin

kaj iščete?

Tvorniške tvrdke H. SUTTNER, Ljubljana št. 992.

pri znani firmi
SUTTNER po najnižjih dnevnih cenah v najlepšem modernem izdelku. Zlice, nože, vilice in škarje, žepne nože, doze za cigarete in tobak, stroje za briči, vžigalnice itd. vsebuje sijajni katalog s slikami od

MALI OGLASI:

Kontoristinja začetnica, iločne primerne službe. Večja slovenska in hrvatska jesika v govoru in pisavi ter stenografije in strojepsija. Naslov pove upravništvo lista. 101

Trte šmarnice!

Imam na prodaj 8000 šmarničnih trt boljše vrste, oglašati se je pri Vinko Vnuk, Šentjak, Juršinci pri Ptaju. 1-8 97

Pridno deklo sprajme trgovska hiša pri dobrini postriški in dobrili plasti. Pretskno delo je krmilječe 2 svinj, delo in 1 četrt oslast polja in sodelovanje v h. Š. Vpraša se na Stan. Schmid, Straß. (Unterwegs), Stak. 1-8 97

Bencinmotorje

domače, sadarske in mačilne mline, koruzotrebce, reporezze, krmoresne stroje, vrmospilice, mlatilskie stroje, geseljice, prese za sadje, osočne sesalke, domače podi itd. dobavila takoj Stan. Schmid, Straß. (Unterwegs) Stak. 1-8 97

Organist cerkovnik

se sprašuje pri Sv. Juriju na Pesniči. Stanovanje in vrt, plača po dogovoru. Nastop takoj. Župni urad Sv. Jurij na Pesniči, p. Gor. St. Kungota. 95

Posestvo na prodaj; obstoječe in stanovanja za dražino, novo gozdarsko poslopje, 16 oralov zemlje, lepe ujive, travniki, lahko redi troje goved. Tudi hosta je poleg in travnik zasajenih z bradami in sadnimi drevesji. Posestvo je tik farne cerke Sv. Miklavža nad Leskim. Cena 120.000 K. Več se izve v trgovici Uлага pri Sv. Marjeti poleg Rimske toplice. 1-2 100

Travnik vse na najem, sili kupi Matija Obran Maribor Loška ulica 15. 6-10 2

POZOR!

Gotove oblike, površnike, zimsko perilo, posteljne perje, dežnike itd. se dobi najceneje pri 7-26

J. TRPIN

Maribor, Glavni trg 17

Kot kolarski mojster bi se rad nasegil v vseh kolarskih poslik dobro izveščati kolari. Prezame tudi že obstoječe kolarsko obrt. Vstopi tudi v veče podajo je kot delavec. Občinski urad in za sebiki, ki vedo za prime en kraj in prostor, blagovoljno naj to spoščiti na naslov: Kristjan Hribernik, kolar v Marenbergu. 2-8 86

Kupim malo posestvo z gozdarskim poslopjem, tudi kupim gostilno ali jo vzemam v najem za več let. Naslov v upravi lista. 8-8 77

Ljudska posojilnica v Celju

pri „Belem volu“.

Sprejema hrailne vloge in jih obrestuje po

4 1/2 % OZIROMA 5 %

nd dneva vloge do dvega dviga. Posojila daje na vknjižbo, poročilo in zastavo. — Otvarja trgovske kredite pod želeni ugodnostni pogoji.

Spodnještajerska ljudska posojilnica

v Mariboru, Stolna ulica štev. 6, r. z. z n. z.

obrestuje od Novega leta naprej navadne vloge po

4 1/2 %

Trajne in večje vloge pa po dogovoru.

V vsaki krščansko zavedni hiši naj bo naš list!

Mlin na Loki poprej Rengo pri Ptuju

melje in izmenjava vse vrste žita. Mlin je na novo popravljen, ter izdeluje tudi zdrob.

Kupuje vse vrste zrnja po najvišji dnevni ceni.

RICHARD ORSSICH, PTUJ.

POZOR!

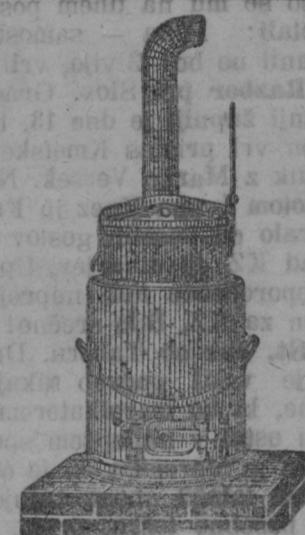
Skladišče poljedelskih strojev pravovrtnih tovaren kot Umrath & drug, Bubna, Mayfarth & drug, Dunaj, Wichterle & Kowrik, Prostějov, Titania, Wels itd. se nahaja pri tvrdki

IVAN HAJNY

MARIBOR, Aleksandrová cesta 45

nasroti glavnemu kolodvoru ter priporoča:

vitje s pripravo, mlatilnice, žitne čistilne mline, trijerje ali odbiralnice, slamoreznice za ročni ter pogon na vitel, sedne mline, grozdne mline, stiskalaice, reporeznice, drobilne mline za izdelovanje vsakovrstne moke, koruzne robkarje, sesalke in pocinkane cevi gnajnične črpalke, Sackove pluge, izborno pocinkane brzoparilke v velikostih 50 do 120 l, brzoparilne lonce, mlečne posnemalnice. O-krom tudi pravovrtné slamorezne nože. Po-pravilo raznovrstnih strojev se izvrši dobro in zanesljivo. Po-strežba točna in solidna. Stevilna pot valna priznanja na razpo-lago! Zastopniki se sprejemajo.

Kristal

tovarna brušenega stekla in ogledal.
MARIBOR, Urbanova ulica št. 1.

Brzojavi: Kristal Maribor. Telefon št. 123.

Nova moderno urejena tvornica izdeluje zrcala raznih oblik in velikosti od najpriprostejših do najfinjejsih, ima na izberu kristalo steklo (brušeno) v poljubnih vzorcih za opremo pohištva, za napise tvrdki in varnostno steklo za vrata; prevzema izdelavo vlaganja brušen ga stekla po različnih vzorcih v medenino (mes ng) za vrata itd.

Poškodovana zrcala se prevzamejo v popravo.

Točna postrežba!

Zmerne cene!

DOBRO IN POCENI

kupite edino pri tvrdki

Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2.

Zimsko perilo, obleke, klobuke, črevlje, dežnike, copate, nogavice ter razno galerijsko blago.

Najceneje!

Solidno!

LES

stoječi in ležeči kakor tudi

gozdove kupuje po najvišjih cenah

MATIJA OBRAN

električna žaga

Maribor, Loška ulica 15. — Skladišče v Tattenbachovi ulici. 5-20

Zadružna gospodarska banka d.d.

Podružnica v Mariboru.

Začasno: Korška cesta 1/l. — Telefon 311. — Brzojavi: Gospobanka.

Centrala: Ljubljana. Podružnice: Djakovo, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled.

Interesna skupnost z Sveopćo Zanatilijsko banom d.d. v Zagrebu in njeno podružnicu v Karlovca in Gospodarsko banu d.d. v Novem Sadu.

Kapital in rezerve skupno z afiliacijami čez K 50,000.000—.

Daje vrgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter prekrbuje vse bančne in borsne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščeni prodajalec srečk državne rezredne loterije.